

لغات و املای سال دهم

ستایش : به نام کردگار

لغت	املا
<p>افلاک: ج فلک، آسمان ها</p> <p>رزاق: روزی دهنده</p> <p>زهی: هنگام اظهار خشنودی یا شگفتی از چیزی یا تشویق و تحسین کسی گفته شود.</p> <p>خوشآ، آفرین، شگفتان</p> <p>فروغ: روشنایی، پرتو</p> <p>فضل: لطف، توجه، رحمت، احسان – که از خداوند می‌رسد –</p> <p>کام: دهان</p>	<p>کردگار - فضل - رحمت - نظر -</p> <p>رزاق - زهی - رخسار - فروغ -</p> <p>عجایب</p>

درس اول : چشممه

لغت	املا
<p>برازندگی: شایستگی، لیاقت</p> <p>پیرایه: زیور و زینت</p> <p>تیزپا: تندره، تیزرو</p> <p>حازم: محاط</p> <p>خیره: سرگشته، حیران، فرومانده</p> <p>دست بُرد: هجوم و حمله، دست بُرد</p> <p>دیدن: مورد حمله و هجوم قرار گرفتن</p> <p>شکن: پیچ و خم زلف</p> <p>صورت شدن: به نظر آمدن، تصور شدن</p> <p>غلغله زن: شور و غوغایکنان</p> <p>فرح: گشایش، گشایش در کار و از میان</p> <p>رفتن غم و رنج</p>	<p>گلبن: بوته یا درخت گل، به ویژه بوته</p> <p>گل سرخ</p> <p>معرکه: میدان جنگ، جای نبرد</p> <p>مفتاح: کلید</p> <p>مکاید: ج مکیدت، مکرها، حیله ها</p> <p>میعاد: وعده قرار، میعاد نهادن: قرار</p> <p>گذاشت</p> <p>نادره: بی همتا، شگفت آور</p> <p>نمط: روش، طریقه، زین نمط: بدین</p> <p>ترتیب</p> <p>نیلوفری: صفت نسبی، منسوب به نیلوفر، به رنگ نیلوفر، لا جور دی؛ در متن درس،</p>

مقصود از «پرده نیلوفری»، آسمان
لاجوردی است.

ورطه: گرداب، گودال، مهلهکه، گرفتاری

هنگامه: غوغا، داد و فریاد، شلوغی

یله: رها، آزاد؛ یله دادن؛ تکیه دادن

درس دوم : از آموختن ننگ مدار

املا

میاسا- مستغنی- تیمار- اندوهگین-
مُمال- نهاد خویش- ضایع- سزا-
خاصه- قرابت- قبیله- حرمت-
مولع- رسته- حذر

لغت

قرابت : خویشی، خویشاوندی، در متن

درس منظور خویشاوند است

حال : بی اصل، ناممکن، اندیشه باطل

مستغنی : بی نیاز

مولع : بسیار مشتاق، آزمند

نموده : نشان داده، ارائه کرده، آشکار کرده

تیمار : غم، حمایت و نگاهداشت،
تجه

تیمار داشتن : غمخواری و محافظت از
کسی که بیمار باشد یا به بلا و رنجی
گرفتار شده باشد؛ پرستاری و خدمت
کردن

ضایع : تباہ، تلف
عمله : ج عامل، کارگران؛ در فارسی
امروز کلمه‌ی عمله، به صورت مفرد به
معنی یک تن کارگر زیر دست بنا به کار
می‌رود

درس سوم : پاسداری از حقیقت

املا

شفق- فلق- محراب- نماز گزار
رفیع- حضیض- سُخره- غبطه
تراز- عزم- ضامن- رهگذار-
عرش- عمارت کردن
خواجه نظام الملک توosi

لغت

عامل : حاکم، والی

تالاب : آبگیر، برکه

عزم : قصد، اراده

تناور : تنومند، فربه، قوى جته

عمارت کردن : بنا کردن،

حضریض : جای پست در زمین یا

آباد کردن، آبادانی

پایین کوه :

غبطه : رشك بردن، حال و

رفیع : بلند مرتفع

روز کسی را آرزو داشتن،

سخره : مسخره کردن، ریشخند

بی آن که خواهان زوال آن

شرف : آبرو، بزرگواری

باشیم

فلق : سپیده صبح، فجر

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

ضامن : ضمانت کننده ، کفیل ، به

منشی ، بزرگواری

عهده گیرنده غرامت

درس پنجم : بیداد ظالمان

املا	لغت	
آب أجل – خاص و عام – حلق – بقا – غرش شیران – عووسگان – چراغدان – مفتخر – مسعود – طالع – تأثیر – اختران – تیرجور – رمه – سپرده – طبع – متحیر	مفتخر : سربلند ، صاحب افتخار هما : پرنده ای از راسته های شکاریان ، دارای جثه ای نسبتاً درشت . در زبان پهلوی به معنی فرخنده است و به همین دلیل ، نماد سعادت به شمار می آید .	آیت : نشانه خذلان : خواری ، پستی ، مذلت دولت آشیان : دولت سرا ، آشیانه خوشبختی رحمت : مهربانی ، بخشش طالع : سرنوشت ، بخت علم کردن : مشهور کردن ، سرشناس کردن ماسوا : مخفف ماسوی الله ؛ آنچه غیر از خداست ، همه مخلوقات محنت : غم ، اندوه

کرومای درس ششم : مهر و وفا

املا	لغت	
مهروزان – شبرو – زلف – هم اوت – لعل – عزم صلح – عشرت – غصه – حُفَّه باز – آسرار حق – زینهار – سودای – جُست – تصور هوس – راهزن – خوش گذرانی – جواهر سازی – شهد	سودا : اندیشه، هوس، عشق، سودای گرفتن کاری گرفتن کسی را ، هوس کاری به سر کسی زدن معاش : زندگی ، زیست ، زندگانی کردن صبا : بادی که از طرف شمال شرقی وزد ؛ باد بهاری	حدیث : ماجرا ، روایت ، سخن حُقّه : محفظه کوچکی که دری جداگانه دارد و برای نگهداری اشیای گران بها به کار می رود ، جعبه، صندوق

درس هفتم : جمال و کمال

لغت	املا
جبار: مسلط، یکی از صفات خداوند تعالی است. جفا: بی‌وفایی ، ستم ریحان: هرگیاه سبز و خوشبو سودایی : عاشق ، شیفته ، شیدا صدیق: بسیار راستگو طَرَب: شادی عداوت: دشمنی غِنا: سرود، نغمه، آوازخوانی، دستگاه موسیقی فُرْقَة: جدایی، دوری کَايِدان: ج کاید، حیله گران كُوتَه نظری: اندک بینی، عاقبت اندیش نْبُودن: كِيد: حیله و فریب لَئِيمِي: پستی، فرومایگی مَحْنَت: اندوه، ناراحتی مَلِك تَعَالَى: خداوند والامرتبه نقْض: شکستن ، شکستن عهد و پیمان وَصْلَت: پیوند، پیوستگی	مثل - حیات تن ها - معاملت - فُرقت و وصلت - محنت - آفت - بدایت - طرب - زلیخا - حسن - صورت و سیرت - از بهر آن که - مقابله - لئیمی - عنایت - هلاک - زیادت - غیب دان - مفتاح - سودایی - بستان - نعره - نقض - پیمان - حَرَم - سهل - مسلط - ریحان - عداوت - غنا - فرومایگی

درس هشتم: سفر به بصره

لغت	املا
ادیب: سخن دان ، سخن شناس آهليت: شايستگي، لياقت بهايم: ج بهيمه، چارپايان بيشه: جنگل کوچک، نizar تسبیح: خدا را به پاکی ياد کردن، سبحان الله گفتن پلاس: جامه‌ای پشمینه و ستبر که درویشان پوشند، نوعی گلیم که بها تازی: عرب؛ زبان تازی: زبان عربی جَل جَلَلُه وَ عَمَّ نَوَّالُه: شکوه او بزرگ و لطف او فraigir است خورجینک: خورجین کوچک، کيسه‌ای که معمولاً از پشم درست می‌کنند و شامل دو جیب است. درحال: فوراً ، بی‌درنگ دَلَاك: کيسه‌کش حمام، مشت و مال دهنده دین: وام نیکومنظر: زیارو، خوشچهره	رقه: نامه کوتاه ، یادداشت رمه: گله شوخ: چرک، آلوگی شوريده: کسی که ظاهری آشفته دارد، عاشق و عارف غوک: قورباغه فراغ: آسایش و آرامش، آسودگی قیاس کردن: حدس و تخمين زدن ، برآورده کردن قَيْمَ: سرپرست، در متنه، به معنی کيسه کش حمام آمده است. گسیل کردن: روانه کردن، فرستادن کسی به جایی مرمت: اصلاح و رسیدگی مروت: جوانمردی، مردانگی مغربی: مربوط به مغرب (کشورهای شمالی آفریقا جز مصر ، امروزه مراکش ، کشوری

لغت و املاء

در شمال غربی قاره آفریقا) در
مورد طلا مجازا به معنی مرغوب
به کار رفته است
مُکاری: کرایه دهنده اسب ، الاغ و
مانند آن ها ، چاروادار

درس نهم: کلاس نقاشی

املا

دلخواه – صورتک – اسلیمی –
رعنا – گوته – بغل – طراحی –
خلف صدق نیاکان – هنرور –
زندگان – راز – آخره – یال و
غارب – گرده – کتف – فرازگله –
تمامت – سُم – درماندگی –
گریزی رندانه – علف – مخمصه –
رسنه – حقیرت – وَقَب – کنگره
– نویسنده‌گان – عَلَم و برپا –
خطابه – عالیه خانم – سراغ –
وقف – معاشرت – همسایگانه –
بیغوله – غنیمت – سراغ –
همسایگانه – بیغوله – غنیمت –
سراغ – اهل و عیال – بحران بلوغ
– مرّفه – شندرغاز – صرف و خرج
– حقوق – پناهگاه – معشیت –
تَرَه بار – بُشن – فراهم –
قندهار – ییلاق – تسلّا – غم غربت
– تلاطم – آدا – سادگی – طمأنینه
– فراعنه – نالیده –
شستم خبردارشد – کُلفت – قطر
– جُند – بیتابی – سماور –

لغت

عیال: زن و فرزندان ، زن
غارب: میان دو کتف
فراعنه: ج فرعون، پادشاهان قدیم مصر
گُله: برآمدگی پشت پای اسب
کنگره: مجمعی از دانشمندان و یا
سیاستمداران که درباره مسائل علمی یا
سیاسی بحث کنند (معادل همایش)
گرتهداری: طراحی چیزی به کمک گرده یا
خاکه زنگ یا زغال؛ نسخه‌برداری از روی یک
تصویر یا طرح
گُرده: پشت، بالای کمر
مَحْمَصَه: گرفتاری، سختی، دشواری
مرفه: راحت و آسوده
مشوش: آشفته و پریشان
معاشرت: ارتباط ، دوستی، الفت داشتن، رفت
و آمد داشتن با کسی
میراب: مسئول تقسیم آب جاری در خانه ها و
مزارع و باغ ها
والصفات صفا: سوگند به فرشتگان صف در
صف (آلیه ۱، سوره ۳۷)

اسلیمی: تغییر شکل یافته کلمه اسلامی،
طرح‌هایی مرکب از پیچ و خم‌های متعدد که
شبیه عناصر طبیعت هستند.
آخره: چنبره گردن، قوس زیر گردن
بُحران: آشفتگی، وضع غیرعادی
بُرخوردن: در میان قرار گرفتن
بنشن: خوار و بار از قبیل نخود و لوبیا و
عدس
بیرونگ: نقشه و طرحی که نقاش به صورت
کمرنگ یا نقطه‌چین بر کاغذ می‌آورد و سپس
آن را کامل رنگ آمیزی می‌کند، طرح اولیه
بیغوله: کنج، گوشه‌ای دور از مردم
تسلا: آرامش یافتن
حقارت: خواری، پستی
خطابه: سخنرانی، خطبه خواندن، وعظ کردن
خَلَفِ صِدْق: جانشین راستین
خیل: گروه، دسته
رعنا: خوش قد و قامت، زیبا
رنданه: زیرکانه
شِندرغاز: پولی اندک و ناچیز (چندگاز)

والصفات صقاً – متعدد – قوس آشتفتگی – وعظ – زغال	وَقْبٌ: هر فرورفتگی اندام چون گودی چشم وقفى: منسوب به وقف، وقف: زمين يا داراي و ملكى که برای مقصود معيني در راه خدا اختصاص دهنده.	طمانينه: آرامش و قرار
--	--	-----------------------

درس دهم: دریادلان صف شکن

لغت	املا
اجابت کردن: پذيرفتن، قبول کردن، پاسخ دادن استدعا: درخواست کردن، خواهش کردن أسوه: پيشوا، سرمشقا، نمونه پيروري باری تعالی: خداوند بزرگ تجلى: آشكارشدن، جلوه کردن تكلف: رنج برخود نهادن، خودنمایي و تجمل، بی تکلّف: بیريا، صميimi جُنُود: ج جند، سربازان، لشکريان، سپاهيان حنين: نام نبردي است در منطقه حنين (بين مکه و طائف) که ميان مسلمانان و كافران پس از فتح مکه روی داد. خانقاه: محلی که درويشان و مرشدان در آن گرد می آيند. خور: زمين پست، شاخه‌اي از دريا مانند خورموسي و خورمياناب راست و ريس کردن: آماده و مهياً کردن	رُعب: ترس، دلهره، هراس سردمدار: سرددسته، رئيس سكن: ابزاری در دنباله کشتی برای حرکت دادن کشتی از سمتی به سمت دیگر سوله: ساختمان فلزی با سقف بلند که بيشتر به عنوان انبار و کارگاه از آن استفاده می شود غَنا: توانگري، بنيازى مشيت: اراده، خواست خدای تعالي معْرِفَة: کسی که در مجمع بزرگان افرادی را که به مجلس وارد می شوند، معرفی می کند، شناساننده معركه: ميدان جنگ مقربان: ج مُقری، کسی که آيات قرآن را به آواز خواند، قرآن خوان نسیان: فراموشى نُفوس: ج نَفس، مجازاً انسان‌ها، موجودات زنده وسواس: دو دلي
ـ	غروب – حاشيه – مشيت – قلب دشمن – تازيدن – مسلح – جليقه نجات – نخلستان – انتظار – زائر – گذشته‌ي خويش – وسواس – محاسبه – وصيت نامه – لرزیدن – سکان دار – قايق – وارسى – طرز – ماسک – به محض شکستن – بى تكلف – متواضع – حمل – راز – خربيزه – طلبه – لبنيات – سوله – گردان – آغوش – رُعب – وحشت ـ قوه الهى – تجلى – چنین – ـ غواص – دعای توسل – مرضيي – ـ طوييل – فتوحات – هميشگي – ـ تحولات – نسيان و غفلت – جزر و ـ مد – خور – نفوس – تلافى – ـ معركه – مجاهدان – هراس – ـ رحمت – هديه – جبهه – اسوه – ـ تمثيل – آستين – مردانگي – نتها ـ گذاشتمن – بولدورزچى – جهاد – ـ تفهيم – انس – مظاهر – فقر – غنا ـ مراتب قُرب – عَلم داران – ـ تحول – شهر طوس – استدعا – ـ خانقاه – مُقريان – معرف – مهيا – ـ قرآن خوان – دلهره – هراس –

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

درس یازدهم: خاک آزادگان

لغت	املا
آرمان: آرزو، عقیده	خصم - میهن - تجلی - تسليم - سازش - شعله - افسرده - افروزد - تومن - آزادگان - جام توحید - تیغ - تقریظ - ذخیره عظیم - مجرومان - فوریت - اورژانس - قیچی - شست و شو - غلغله - ازدحام - زوزه - حمله هوایی - گورستان - اجساد - ترجیح - رها - سینه خیز - مهیب - متوقف - قنداق - کمینگاه - مقنعه - آستر - زیرکانه - مهره های مهم نظامی - بُناتِ‌الخُمَيْنِي - هلال احمر - غرورت - جسارت - جرئت - مبهم - بُعثی - هجوم - قامت - محسن - فضلہ - بع بع - جبهہ - همهمہ - سراسیمه - مطلع - مصلحت - تنومہ - معیار - حرَسِ‌الخُمَيْنِی - تحمل - کتك خوری - ضخیم - آستین - ضربات - جذاب - قاب - جسم - تیز - سوزناک - لطیف - حک - تابوت - هئیت صلیب سرخ - اُسرا - احوال پرسی - توضیح - مطمئن - اسطوره - سراغ - می سپارمت - لعنتی - معلوم - سالخورده - فحش - ناسزا - ساختگی - اذیت و آزار - شلاق - وقارت - حین - قسم - صلیب
أسرا: ج اسیر، گرفتاران، دستگیرشدگان	خصم: دشمن
أسطورة: سخنان یا اشخاص و آثاری که مربوط به موجودات یا رویدادهای فوق طبیعی روزگار باستان است و ریشه در باورها و اعتقادات مردم روزگار کهن دارد.	زَبَر: بالا، فوق، مقابل، پایین
بعث: حزبی سیاسی که صدام حسین، رئیس جمهور پیشین عراق، رهبری آن را بر عهده داشت.	طاقت فرسا: خسته کننده
بناتُ‌الخُمَيْنِي: دختران امام خمینی توان: زیان یا آسیبی که شخص به خاطر خطاكاري، بی توجّهی یا آسیب رساندن به دیگران ببینند.	فرق: دوری، جدایی
تجّالی: جلوه‌گری، پدیدارشدن چیزی در خشان مانند نور، روشنی	کَرَكَس: پرندۀای از رده لاشخورها
تقریظ: مطلبی ستایش آمیز درباره کتاب و مانند آن ها	کِفاف: به اندازه کافی، آن اندازه روزی که انسان را بس باشد.
تکریم: بزرگداشت، گرامیداشت	گلشن: گلستان، گلزار
تومن: اسب سرکش، متضاد رام	مَدْفَن: جای دفن، گور
توضیح: توضیح آمیز درباره کتاب و مانند آن ها	مصلحت: آنچه که سبب خیر و صلاح انسان باشد.
تیغ: توش و اندوخته، توانایی تحمل سنگینی یا فشار	مَعْلُول: کسی که عضو یا اندام‌هایی از بدنش آسیب دیده است.
تک: گروهی از افراد که می‌توانند یک هدف را در اختیار گیرند	معیار: مقیاس، اندازه
تکرار: تکرار یک کلمه یا جمله	مَغْسِل: جدا مشو، رها مکن
تکون: گروهی از افراد که می‌توانند یک هدف را در اختیار گیرند	مِلاک: اصل هرچیز، معیار، ابزار سنجش
تکون: گروهی از افراد که می‌توانند یک هدف را در اختیار گیرند	مَهْبِب: ترسناک، ترس آور، هولناک
تکون: گروهی از افراد که می‌توانند یک هدف را در اختیار گیرند	وَقَاحَة: بی شرمی، بی حیایی
تکون: گروهی از افراد که می‌توانند یک هدف را در اختیار گیرند	هیئت: گروه، دسته، انجمن

سرخ – توش و توان – ضربان –
خطوط و سطور – متلاطم – سهم
– طاقت فرسا – گزیده – کرکس
ایثار – حزب – هولناک

درس دوازدهم : رستم و اشکبوس

املا

تورانیان – کیخسرو – می تازد –
اشکبوس – طنزگویی – بهرام –
تیغ – ساعد – لعل – نعل – ایچ –
کاموس – گرز – کوس – رهام –
بوق – سپهر – آبنوس – برآهیخت
– ستوه – کشانی – فرمانده طوس
– باده – کارزار – باده به زه
رزم آزمای – هماورد – عنان –
تهمتن – پُنک – ترگ – بی بارگی
– یکبارگی – سلیح – مزیح –
فسوس – برآسایی – لرزان –
سندروس – خیره خیر – گزین –
الماس – نهاده – عقاب – مشت –
جاه – چاه – مردم آزار – لشکری
– ساعد مسکین – ناخن درتنه –
بازو- زحل – دهل – طبل – چله –
کمان – وتر – حریف – رقیب –
خفتان – افسار – دهانه – صمع

لغت

آبنوس: درختی است که چوب سیاه رنگ آن سپردن: طی کردن
سخت و صیقل پذیر است مجازاً به معنی تیره و سیاه
سُتوه: خسته ، درمانده ، رنجور
سلیح: افوار جنگ، ممال سلاح
سندروس: صمغی زردرنگ که از نوعی سرو
کوهی گرفته می شد.
عامل : حاکم ، والی
عنان: افسار، دهانه
کام: مراد، آرزو، قصد، نیت
کاموس: یکی از فرماندهان زیردست افراسیاب
کوس: طبل
کیوان: سیاره زُحل
گبر: نوعی جامه جنگی، خفتان
گُرد: دلیر، پهلوان
مزیح: ممال مزاح، شوخی
هماورد: حریف، رقیب
ضررت : زیان ، گزند رسیدن
زِه: چله کمان، وتر
مصادره : توان گرفتن ، جرمیه کردن

درس سیزدهم : گردآفرید

املا

پهلوان – حمامه – مرز – گزدهم
– سرسختانه – هُجیر – رزمگه –
برسان – قیر – درع – ویله –
سران – کارآzmوده – اوژن – گزید
– دُخت – عنان – سنان – تاب –
بدخواه – چاره گر – زره – تیغ –

لغت

دِز: قلعه
دَمَان: خروشنده، غُرّنده، مهیب، هولناک
دُوده: دودمان، خاندان، طایفه
زِره: جامه‌ای جنگی دارای آستین کوتاه و
مرکب از حلقه‌های ریز فولادی که آن را به
افسر: تاج، دیهیم، کلاه پادشاهی
افسون: حیله کردن، سحر کردن، جادو کردن
آورد: جنگ، نبرد، کارزار
بادپا: اسب تندرونده
باره: دیوار قلعه، حصار
بردمیدن: خروشیدن، برخاستن

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

- تیز - به آورد - سپهبد - اژدها
 - افسر - آورده - فترانک - نظاره
 - گرز - سهند - افسون - دوده
 - زین - شاه ترکان چین - رنجه -
 هنگامه - خطه نغز پدرام پاک -
 تابناک - هنر - هژیر - فراز - عزم
 - نگهبان - لحن - دیهیم - حیله
 - کارزار - قلعه - حصار - زلف -
 حلقه - زره - نعره - منصب -
 رفیع - آستین - غرنده - طایفه -
 فراز

هنگام جنگ بر روی لباس‌های دیگر
 می‌پوشیدند.

سالار: سردار، سپهسالار، آن که دارای شغلی
 بزرگ و منصبی رفیع باشد، حاکم
سمَند: اسبی که رنگش مایل به زردی باشد،
 زرده (در متن درس، مطلق اسب موردنظر
 است)

سنان: سرنیزه، تیزی هر چیز

شیراوُزن: شیرافکن، کنایه از بسیار دلاور و
 قدرتمند
فترانک: ترک بند، تسمه و دوالی که از عقب
 زین اسب می‌آویزند و با آن چیزی را به ترک
 می‌بندند.

هزیر: خوب، پسندیده، چاپک، چالاک

فرازآمدن: رسیدن، نزدیک آمدن

فوج: گروه، دسته

کمند افکن: کمندانداز

نظاره: تماشاگر، بیننده

ویله کردن: فریادزن، نعره زدن، ناله کردن،

ویله: صدا، آواز، ناله

برگاشتن: برگردانیدن

بسنده: سزاوار، شایسته، کافی، کامل، بسنده

بودن با چیزی: توانایی مقابله داشتن

پدرام: سرسبز و خرم

تاب: چرخ و پیچ که در طناب و کمند و زلف
 می‌باشد، پیچ و شکن، در این بیت به معنی
 شور و هیجان است.

چاره‌گر: کسی که با حیله و تدبیر، کارها را به
 سامان کند؛ مدبر

خدنگ: درختی است بسیار سخت که از
 چوب آن نیزه و تیر سازند.

خطه: سرزمین

خیره: متّحیر، سرگشته

دِرع: جامه جنگی که از حلقه‌های آهنی
 سازند، زره

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

درس چهاردهم : طوطی و بقال

املا

- بقالی - خطاب - ناطق - حاذق -
 صدر دکان - خواجه - فارغ -
 ضرب - دریغ - میغ - حیران و
 زار - جولقی - برنه - طاس و

لغت

سفاهت: بی‌خردی، کم‌عقلی، نادانی

سوداگر: آنکه کارش داد و ستد است ،

بازرگان، تاجر

طاس: کاسهٔ مسی

آبدال: ج بَدَل و بَدَل مردان کامل

آشباه: ج شبِه و شبَه ، مانندها، همانندان

تلطف: مهربانی، اظهار لطف و مهربانی کردن،

نرمی کردن

طشت - قیاس - دلق - محل - سرگین - آبخور - اشباء و مانندان - ابلیس - استنباط - ابله - سبیل - تلطف - عربده - سفاهت زبون - نا کس - قهر - کوزه - تراویدن - صفت - غصب - جاهل خلق و خو - اظهار - ماهر - چیره دست - فضلہ - هیاهو - نعره - تاسف

عَرَبَدَه: فریاد پرخاش جویانه برای برانگیختن
دُعَوا و هیاهو، نعره و فریاد
قَهْر: خشم، غصب
كُل: مخفف کچل
مُسْلِم داشتن: باور کردن ، پذیرفتن
نَدَامَت: پشیمانی، تأسف

جولقی: پشمینه پوش، درویش
حاذق: ماهر، چیره دست
خواجهوش: کدخدامنش
زبون: خوار، ناتوان
سرگین: فضله برخی چهارپایان، مانند اسب
و...

درس شانزدهم : خسرو

لغت	املا
<p>ارتجالاً: بی درنگ، بدون اندیشه سخن گفتن یا شعر سرودن استرحم: رحم خواستن، طلب رحم کردن استماع: شنیدن، گوش دادن اقبال: نیک بختی، خوشبختی ایدبار: تیره بختی، بد بختی ازِلام: ضرورت، لازم گردانیدن، واجب گردانیدن اوام: وقت، هنگام باری: القصه، به هر حال، خلاصه بدسگال: بداندیش، بدخواه، دشمن بسمل کردن: سرجانور را ببریدن، از آنجا که مسلمانان در وقت ذبح جانور «بسم الله الرحمن الرحيم» می گویند، به همین دلیل به عمل ذبح کردن «بسمل کردن» گفته می شود. پاس: نگاهبانی، نگاهداری پاس داشتن: پاسبانی کردن، نگهبانی کردن پلاس: جامهای کم ارزش، گلیم درشت و کلفت می آورد؛ مثل شراب</p> <p>تکریم: گرامیداشت تکیده: لاغر و باریک اندام تصدیق نامه: گواهی نامه جافی: جفاکار، ستمکار جلاجل: جمع جُلُجُل، زنگ، زنگوله حُجب: شرم و حیا حلبی: ورق آهن نازک که هر دو روی آن قلع انود شده باشد خسروانی خورش: خورش و غذای شاهانه خودرو: خودرأی، خودسر، لجوچ دانگ: بخش، یک ششم چیزی دستار: پارچه ای که به دور سر بپیچند، سربند و عمame دوات: مرکب دان، جوهه زنگاری: منسوب به زنگار، سبزرنگ شهناز: یکی از آهنگ های موسیقی ایرانی، گوشاهی از دستگاه شور صاحبدل: عارف، آگاه ضمایم: ج ضمیمه، همراه و پیوست؛ در متن درس، مقصود نشان های دولتی است. مُسْكِر: چیزی که نوشیدن آن مستی</p>	<p>ارتجالاً - گرم و رسما - مبلغ - احسنـت - نصاب الصـبـيـان - اـحـتـيـاـج - مـيرـزا مـسيـحـ خـان - عـبرـت - مـعـيـن - مـعـمـول - مـطـابـق - اـشـارت - بـيـضـي - مـفـتـولـي - زـنـگـارـي - مـلـفـت - بـرـزـن - مـتـداـول - مـحاـوري - عـادـي - رـوزـمـره - اـسـتـعـداد - درـعـينـ حـال - خـوشـمزـگـي - ضـربـت - حـريـف - صـدمـت - لـاجـرم - غالـبـ وـ پـيـروـزـ مـغـلـوبـ وـ شـكـسـتـ خـورـدهـ مـخـذـولـ استـرحـام - رـحـم - رـهـانـيدـن - حـلالـ وـ حـرامـ بـسـمـلـ هـمـگـانـ هـلـيمـ طـعمـهـ بـدـسـگـالـ آـهـنـيـنـ فـرسـودـهـ وـرـانـدـازـ وـقارـ طـمـأـنـيـهـ جوـهـرـ اـبـدـاـ الزـامـ اـسـاسـاـ مـسـائـلـ ـكـمـيـتـ تـصـدـيقـ نـامـهـ تـوجـهـ ـنـوـهـ پـنـاهـ نـماـزـخـوانـ صـدـقهـ ـخـشـتـ شـهـنـازـ اـيـوانـ عـتـابـ ـآـشـتـرـ طـرـبـ ذـوقـ طـبـعـ مـأـلـوفـ ـحـلـبـيـ بـتـهـ حـيـرـتـ ضـمـايـمـ وـ ـتـعـليـقـاتـ مـهـارـتـ قـوـتـ مـحـتوـاـ ـمـرـبـاجـاتـ رـهـاـورـدـ مـحـبـ فـيـاضـ</p>

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

آوان - توصیه - مسخرگی - تَشَكُّ -
بازوبند - حسودان - عنودان -
معشوق - لهو و لعب - معاصی -
تریاک - شیرهای - مکیده -
وحشتناک - تهِ چاه - زهرخند -
استماع - قریحه - تراویدن - آه
- قضا - پلاس - مندرس
- تیره بختی - القصه - عادت -
طبع و سرشت - غمخوار - حیا
حریص - آزمند - ناگزیر
خوش گذرانی - مسخرگی -
دلقکی - خوار و زبون

مُطربی: عمل و شغل مطرب؛ مطرب:
کسی که نواختن ساز و خواندن آواز را
پیشنهاد خود سازد.

معاصی: ج معصیت، گناهان

مغلوب: شکست خورده

مَفْتُول: سیم، رشته فلزی دراز و باریک

ملتفت شدن: آگاه شدن، متوجه شدن

منجلاب: محل جمع شدن آب‌های کثیف

و بدبو

مُندرس: کهنه، فرسوده

مُنْكَر: زشت، ناپسند

منت: سپاس، شکر

منت داشتن: احساس کسی را پذیرفتن

و سپاس گزار او بودن

تعليقات: ج تعليق، پيوستها و يادداشت
مطلوب و جزئيات در رساله يا كتاب: در
متن درس، مقصود نشانهای ارتشي
است.

تقرير: بيان، بيان كردن

طبيعت: خو، عادت، طبع و سرشت

طرفه: شگفت آور، عجیب

طمأنینه: آرامش، سکون و قرار

عيتاب کردن: خشم گرفتن برکسى،

سرزنش کردن

عنود: ستیزه کار، دشمن و بدخواه

فياض: سرشار و فراوان، بسيار فيض

دهنده

كمييت: اسب سرخ مایل به سیاه

لاجرم: ناگزیر، ناچار

لمن تقول: برای چه کسی می‌گویی؟

لهو و لعب: بازی و سرگرمی، آنچه مردم

را مشغول کند. خوش گذرانی

مؤلف: خو گرفته

متداول: معمول، مرسوم

مخذول: خوار، زبون گردیده

مسخرگی: لطیفه گویی، دلقکی

ماي درس گروه آموزشی عصر

درس هفدهم : سپیده دم

www.my-dars.ir

لغت	املا
برین: بالایین، برتر تاكستان: باغ انگور، باغی که در آن تاک کاشته باشند. جنگها و دلاوریها سخن می‌رود. ردا: لباس بلند، جلو باز و بی‌دکمه	حماسه: دلیری، نوعی از شعر که در آن از غروب - زاده شدن - انتظار - پاکیزه - گل و خار - فروزان - بوسه - غنچه - صدر - سقوط -

عنب – نگاهی زرین – قبر – شهر
قدس – جذبه – اسرارآمیز –
قره قورم – تاتار – معبد – زائر
نامدار – فاتح – غرق

شرافت: ارجمندی، باشرف بودن

لگام: افسار، دهنۀ اسب

درس هجدهم : عظمت نگاه

املا

ناتانائیل – معطوف – آفریدگار –
تصوّر – فسفر – اندرز – نیلگون –
نسیم – ترک – چمنزار – غرق –
رنگ هوس – آمادگی – تملک –
تصاحبت – قائل – شامگاه –
برهنه – نثار – تعیین کردن
وقت گذرانی – تضمین – تهییه
عقیده – فرزانگی – راهب
محافظه – کرت – ضبط
حرمت – عاجز – الطاف
ما را به ما مگذار

لغت

غایی: نهایی

فسفر: عنصر شیمیایی با رنگ زرد روشن که در مجاورت هوا مشتعل می‌گردد.

مائده: نعمت، طعام

مبتنی: ساخته، شده بناسده، وابسته به

چیزی

منحصر: ویژه، محدود

نثار: پیشکش کردن، افشارندن
رایزن: مشاور، کسی که در کاری با وی مشورت کنند.

راهب: عابد مسیحی، ترسای پارسا و گوشه

اکتفا: بسنده کردن، کفايت کردن

تزار: پادشاهان روسیه در گذشته

تمایز: فرق گذاشتن، جدا کردن

تملک: مالک شدن، داراشدن

چاوش درداد: بانگ زد، جار زد، ندا درداد

چنبر: دایره یا محیط دایره، دایره از چوب یا

از جنس دیگر

ذی حیات: جاندار

عود: درختی که چوب آن قهوه‌ای رنگ و

خوشبو است و آن را در آتش می‌اندازند که

بوی خوش دهد.

نشین

مرحمة: احسان، لطف، مهربانی

نیایش: الهی

حرمت: آبرو، ارجمندی، احترام

عاجز: ناتوان، درمانده

لغت و املای ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

لغت و املای سال یازدهم

ستایش : لطف حق

املا	لغت
حلاوت – نژند – گشاده – نهاده – وضع – قرین – اقبال – توفیق – تیره رایی - اندوهگین	<p>تیره رایی : بد اندیشه ، گمراهی</p> <p>چاشنی بخش : آنچه برای اثربخشی بیشتر</p> <p>کلام به آن اضافه می شود.</p> <p>حلاوت : شیرینی</p> <p>نژند : خوارو زبون، اندوهگین</p> <p>ادبار : بدبختی ، سیه روزی؛ متضاد اقبال</p> <p>اقبال : خوشبختی ، سعادت</p> <p>توفیق : آن است که خداوند ، اسباب را موافق</p> <p>خواهش بنده ، مهیا کند تا خواهش او به</p> <p>نتیجه برسد؛ سازگار گردانیدن</p>

درس اول : نیکی

املا	لغت
روبهی – صنع – زندگانی – شوریده رنگ – شغال – قوت – یقین – زندگان – غیب – تیمار – ضعیف – محراب – سعی – آسایش – مغز – دون همت – همت – حمیت – قوت – غیرت دغل – طبع – گوشتخوار – متحریر	<p>شغال : جانور پستانداری است از تیره سگان</p> <p>چنگ : نوعی ساز که سر آن خمیده است و که جزو رسته گوشتخواران است.</p> <p>شل : دست و پای از کار افتاده تارها دارد.</p> <p>شوریده رنگ : آشفته حال</p> <p>غیب : پیهان، نهان از چشم ، عالمی که</p> <p>دون همت : کوتاه همت، دارای طبع پست و خداوند، فرشتگان و ... در آن قرار دارند</p> <p>فرو ماندن : متحیر شدن</p> <p>فُوت : رزق روزانه ، خواراک، غذا</p> <p>جیب : گریبان، یقه</p> <p>چنگ : غیرت، جوانمردی، مردانگی</p> <p>دَغل : ناراست ، حیله گر</p> <p>کوتاه اندیشه</p> <p>زنخدان : چانه</p>

درس دوم : قاضی بست

لغت	املا
اطّبا : جمع طبیب، پزشکان افگار: مجروح، خسته ایزد : خدا، آفریدگار برنشستن : سوارشدن بی شبّهٔت : بی تردید، بی شک توقیع : مهر با امضای پادشاهان و بزرگان در ذیل یا بر پشت فرمان یا نامه؛ توقیع کردن : مهر زدن یا امضا کردن چاشتگاه : هنگام چاشت، نزدیک ظهر حَشَمَ : خدمتکاران خطوّات : جمع خطوه، گام‌ها، قدم‌ها خیروخیر: سریع، آسان خیلتاش : هر یک از سپاهیانی که از یک دسته باشند. دربایست : نیاز، ضرورت درُست : تندرست، سالم دوال : چرم و پوست، یک دوال: یک لایه، یک پاره راغ: دامنه سبز کوه، صحراء رُقعت : رقعه، نامه‌ی کوتاه، یادداشت روضه : باغ، گلزار زایل شدن : نابود شدن، برطرف شدن قضا : تقدير، سرنوشت کافی: با کفایت، لایق، کارآمد کران : ساحل، کنار، طرف، جانب کراهیّت : ناپسندی کوشک : ساختمانی بلند، وسیع و زیبا که غلب در میان باغ قرار گرفته است؛ قصر، کاخ گداختن : ذوب کردن گسیل کردن : فرستادن، روانه کردن لَختی : اندکی	<p>زِ پاره : قراضه و خُرْدَه زر، زر سکه شده</p> <p>سبحان الله : پاک و منزه است خدا (یرای بیان شگفتی به کار می رود؛ معادل "شگفتنا"</p> <p>سِتَّدَن : ستاندن، دریافت کردن</p> <p>سرسام : تورم سر و مغز و پرده‌های آن که یکی از نشانه‌های آن، هذیان بوده است.</p> <p>سور: جشن</p> <p>شبگیر: سحرگاه، پیش از صبح</p> <p>شروع: سایه بان، خیمه</p> <p>صعب : دشوار، سخت</p> <p>صلَّت : انعام، جایزه، پاداش</p> <p>ضَيْعَةٌ : زمین زراعتی؛</p> <p>ضَيْعَةٌك: زمین زراعتی کوچک</p> <p>عارضه : حادثه، بیماری</p> <p>علت : بیماری</p> <p>عزّوجَل : عزیز است و بزرگ و ارجمند</p> <p>عقد : گردن بند</p> <p>غرامت زده : توان زده، کسی که غرامت کشد، پشیمان</p> <p>غَزو: جنگ کردن با کافران</p> <p>فارغ شدن : آسوده شدن از کار</p> <p>فراخ تر : آسایش، آسودگی</p> <p>فروودِ سرای : اندرونی، اتاقی در خانه که پشت اتاقی دیگر واقع شده باشد، مخصوص زن و فرزند و خدمتگزاران</p> <p>فیروزه فام : به رنگ فیروزه، فیروزه رنگ</p> <p>مقرون: پیوسته، همراه</p> <p>مهمّمات: کارهای مهم و خطیر</p> <p>مؤكَد : تأکید شده، استوار</p> <p>ناو : کشتی، به ویژه کشتی دارای تجهیزات</p> <p>جنگی</p> <p>ندیم: همنشین، همدم</p> <p>فیروزه نام - خطوات - متقارب - رقم - القصه - مرغزار - قاعده - فراموش - غرامت - مخزن - شاهد - روشه - زیارت - رُفعت - زَر - زاغ - فراغ - رخت - راغ - عرصه - عرضه ده - فیروزه</p> <p>بستان - مثقال - زِ پاره - غزو - بُتان - زرین - حلال - صدقه - بی شبّهٔت - ضیعت - فراخ تر - تندرستی - لختی گزارده باشیم - پیغام - صَلَّت - دربایست - قانع - وزر و وبال - طریق - سنت - مصطفی - عهده - خواجه عمید - احوال - عادات - توقف - حُکام - زیارت - رُفعت - زَر - زاغ - فراغ - رخت - راغ - عرصه - عرضه ده - مخزن - شاهد - روشه - فیروزه نام - خطوات - متقارب - رقم - القصه - مرغزار - قاعده - فراموش - غرامت -</p>

لغت و املاء ۱۴۰۱

مجروح – ضرورت – روضه و باع
مستور – قایق – اندرونی
خدمتگزار – توان – خطیر
یوزپلنگ

نُکته ها

الله در کما : خدا شما را خیر بسیار دهد

نماز پیشین : نماز ظهر

مبشر : نوید دهنده، مژده رسان

وَبَال : سختی و عذاب، گناه

متقارب : نزدیک به هم ، در کنار هم

وزر: گناه

محجوب : پنهان، مستور ، پوشیده

همایيون: خجسته، مبارک، فرخنده

مخنقه : گردن بند

یوز: یوزپلنگ، جانوری شکاری، کوچک تراز

مرغزار: سبزه زار، زمینی که دارای سبزه و

پلنگ که با آن به شکار آهو و مانند آن

گل های خود رو است

می روند

مطرب : آوازخوان، نوازنده

درس سوم : در امواج سند

املا

سینه مalan – قرص – کوهساران
- نیزه – خرگه – خوارزمشاهی –
سپیده دم – تُرک و تازیک –
جیحون – رود سند – شفق –
عافیت – انبوه – رقص – اختر –
می غلتید – اهریمن – وطن –
لشکری خرد – ثمره معین –
آزادگان – غلت می خورد

لغت

خرگه : خرگاه ، خیمه به ویژه خیمه

افسر: تاج و کلاه پادشاهان

بزرگ

باره : اسب

سیماب گون: به رنگ جیوه، جیوه ای؛

برومند : بارآور ، میوه دار

سیماب: جیوه

دریا : در متن درس رود بزرگ مانند رود

گران: سنگین، عظیم

نیل

دمار از کسی کشیدن : دمار از کسی

برآوردن ، کنایه از نابود کردن کسی

www.my-dars.ir

درس پنجم : آغازگری تنها

لغت	املا
اجنبی: بیگانه ، خارجی	دارالسُّلطنه: پایتخت، در دورهٔ صفوی
اذن: اجازه، رخصت	و قاجار، عنوان بعضی از شهرها که
اعطا: واجذاری، بخشش، عطا کردن	شاهزاده یا ولیعهد در آن اقامت داشت
افراط: از حد درگذشتن، زیاده روی ، مقابل تغیریط	درایت: آگاهی، دانش ، بینش
التهاب: شعله ور شدن و برافروختن ، مجازاً ناآرامی ، بی قراری ، اضطراب	زبونی: فرومایگی، درماندگی
بختک: موجود خیالی یا سیاهی ای که بر روی شخص خوابیده می افتد ، کابوس	زنبورگ: نوعی توب‌جنگی کوچک
تحت الحمایگی: تحت الحمایه بودن ، تحت المایه و پژگی کشور ، سرزمین یا فردی است که معمولاً به موجب پیمانی با ناپذیر	دارای دو چرخ که در زمان صفویه و قاجاریه روی شتر می بستند.
یک کشور نیرومند ، تحت حمایت او در می آید و در عوض ، امتیازات و اختیاراتی	شاپیق: آرزومند، مشتاق
به او می دهد. تحت الحمایگی در مورد یک کشور یا سرزمین ، یکی از اشکال	صفیر: صدای بلند و تیز
غیرت: حمیت، تعصیب	طاقت فرسا: توان فرسا، سخت و تحمل
کورسو: نور انداک، روشنایی کم	منسجم - تازگی - غالباً - مهیب
معبده: پرستشگاه، محل عبادت	- منظم - آمار - اسارت - مقوا -
مقرر: معلوم، تعیین شده	رخت شویی - محدودیت -
	برگزار - ذهنیت - آسایشگاه -
	دریغ - خطاط - لوح - وقفه -

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

محدودیت – ذوق – مقرر – قربان
صدقه – رغبت – افزون – قانع –
مفصل – سهم – هدیه – صلیب
سرخ – تأمین – فرصت – بعضی‌ها
اعیاد مذهبی – تدارک – تأکید
اغلب – عمق – طبع – ظرافت
های خاص – موزون – روحیه –
اسارت – سماور – منزوی – افراط
و تفریط – سلیقه – توجیح –
راحت – عقربه – تنبل – طاقت
فرسا – زمان بگذرد – روزهای
غربت – بهای انداز

استعمار و مرحله‌ای قبل از تبدیل کامل
موعد: هنگام، زمان

به مستعمره است
موزون: هماهنگ، خوش نوا

تسخیر: تصرف کردن جایی معمولاً با زور
نهیب: فریادبلند، به ویژه برای ترانسندن

تفریط: کوتاهی کردن در کاری
يا اختار کردن

توازن: تعادل، برابری
وجود: سروز، شادمانی و خوشی

جنون: شیفتگی، شیدایی، شوریدگی
ولايات: جمع ولایت؛ مجموعه

چنبره زدن: چنبرزدن، حلقة زدن، به
صورت خمیده و حلقة وار جمع شدن

خلاص: جمع خصلت، خوی‌ها، خواه

نیک باشد یا بد

ماهی درس

درس ششم: پروردۀ عشق

لغت املا موزی عصر

املا

رأیت – جهانگیر – خنیده نام –
شیفتگی – چاره ساز – بیچارگی –
چاره گری – حاجت گه – محرب
زمین و آسمان – موسم – محمول
– جَهَد – مهد – حلقة –
گُزاف کاری – توفیق – مبتلا –
زلف – سرشت – غایت – بستان –
سَری سقطی – غایب

لغت

www.my-dars.ir

پروردۀ پرورش یافته

جمله: همه، سراسر

جهانگیر: گیرندهٔ عالم، فتح کنندهٔ دنیا

جهد: کوشش، تلاش، سعی

چاره گری: تدبیر، مصلحت اندیشه

خنیده: مشهور، معروف، نامدار

نهایت - کجاوه - طبع - فطرت

خنیده نام ترگشتن: مشهورتر شدن، پرآوازه تر گردیدن

خویشان: جمع خویش، اقوام

رایت: بیرق، پرچم، درفش

سرشت: فطرت، آفرینش، طبع

غایت: نهایت ، فرجام ، پایان

گزاف کاری : بیهوده کاری ، زیاده روی

محمل : کجاوه که برتریند، مهد

موسم : زمان، هنگام

درس هفتم : باران محبت

املا

اصناف - وسایط - طین - مشتبه
 - واسطه - گنج معرفت - تعییه
 - جبرئیل - حضرت - عزّت -
 - ذوالجلال - طاقت قرب - تاب -
 - نهایت بعد - قربت - اسرافیل -
 - طوع - رغبت - اکراه - اجبار -
 - قهر - قبضه - طائف - جملگی -
 - تعجب - تحیر - خاک ذلیل -
 - اعزاز - کمال مذلت و خواری -
 - حضرت غنا - الطاف الوهیت -
 - حکمت ربویت - سر - ازل تا ابد -
 - معدور - بوقلمون - فتنه -
 - سرنشر - روح - حضرت جلت -
 - تصرف - ذره - تعییه - عنایت -
 - ملائکه - نظر - معکوس - گوهر
 - نفایس - خزئن غیب - آب
 - حیات ابدی - خزانه غیب -
 - خازنان - لایق - امانت - معرفت
 - عرضه - استحقاق - خزانگی -
 - مقرب - ابلیس پرتلبیس - گرد

لغت

طوع : فرمان برداری، اطاعت ، فرمانبری
 عنایت: توجه، لطف، احسان
 غنا: بی نیازی، توانگری
 قبضه: یک مشت از هر چیزی
 قرب: نزدیک شدن، هم جواری
 کبریایی: منسوب به کبریا، خداوند تعالی
 کوشک: قصر و هرینای رفیع
 متلاطیء : درخشان، تابان
 مذلت: فرومایگی، خواری، مقابل عزّت
 مشتبه: اشتباہ کننده، دچار اشتباہ؛
 مشتبه شدن: به اشتباہ افتادن
 مشعشع: درخشان، تابان
 مقرّب: آن که نزدیک یه کسی شده و در نزد او منزلت پیدا کرده است.
 ملکوت: عالم غیب، جهان بالا
 نفایس : جمع نفیسه، چیزهای نفیس و گران
 بها
 وسائل: جمع وسیطه یا واسطه، آنچه که به مدد یا از طریق آن به مقصود می رسد.

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

- قالب آدم - آفت - موضع -
- متّسل شدن - ناز - ناگریز -
- مَحْرُم - هراسناک - مشعشع -
- همراهان - شهر - صنعت

درس هشتم : در کوی عاشقان

املا

- ملقب - مشهور - اقامت - قونیه -
- خطیبی - هراس - بی رحمی - مغول
- مهاجرت - رهسپار - ملاقات -
- اسرارنامه - بهاء الدین ولد - سوختگان
- مناسک - نواحی - تقوا - فضل -
- تماثیر - سلحوقی - کیقباد - علاء الدین
- خواهش - رهسپار - تاخت و تاز -
- هجرت - گزید - گوهر خاتون -
- سمرقندی - اصرار و پافشاری - وعظ -
- شهر حلب - عازم - طالبان - علوم
- شریعت - محضر - به شغل تدریس
- میگذرانید - زهد - متفق - شمس -
- سیروسفیر - معارف - سرزنش - فزون -
- ملامت - هیاهو - پرسوز و گداز - خشم
- غضب - تکاپو - پیغام - پژمردگی -
- عذر - غزل - حریفان - صنم گریزیا -
- ترانه های شیرین - بهانه های زرین -
- مَهْ خوب خوش لقا - احوال - انقلاب -
- تعطیل - عزم - غوغای - همدل - هممد
- افغان - زاری - کوی و بربن - صلاح
- الدین زرکوب - حسام الدین چلبی -
- منطق الطیر - جذاب - ستوده - سرآمد
- صلح طلبی - صلح و سازش - یگانگی
- تحمل عظیم - طعن و ناسرا - شیفته
- بی تابانه - اشارت - تابوت - دربغ -
- نَرُست - خواجه عبد الکریم

لغت

- قدس الله روحه العَزِيز:** خداوند، روح عزیز اورا پاک گرداند.
- متّفق:** همسو، هم عقیده، موافق
- محضر:** محل حضور ، مجازا مجلس درس یا مجلسی که در آن ، سخنان قابل استفاده گفته می شود
- موشد:** آن که مراحل سیر و سلوک را پشت سر گذاشته و سالکان را راهنمایی و هدایت می کند ، مراد ، پیر ، مقابل مرید و سالک
- مَلَك :** فرشته
- مناسک :** جمع مَنسِك یا مَنسَك، اعمال صنم: بُت، معشوق زیبارو (مجازا)
- عازم:** رهسپار، راهی
- عبادی :** آیین های دینی
- وعظ:** اندرز، پند دادن

www.my-dars.ir

درس نهم : ذوق لطیف

املا	لغت
همگی - شیرخوارگی - ممکن - ذوق لطیف - از جهات دیگر - کبوده - مقاومت - استحکام - بحران - عصبی - تحفه - منبع بی شائبه - مشیئت الهی - زندگی گذرآ - آن قدر - فاجعه - قناعت - کهن سال - نکبت بار - عاری - - قصه - مسائل - مذهبیات - عوارض - ظرافت - نُقل و داستان - جذاب - سواد - فهم - غم گسار - کرسی - فصول - قالیچه - لطیف - اندرز - تمثیل - انعطاف - به حد فهم ناچیز - هیبت - آموزگار - حُفره - اضداد - - تشرع - شوریدگی - حجره - سراقه ذهن - آماس - فُوران تخیل - قوز - فرط هیجان - خُل - خوش وقت - همراهی - حوالده - برخورداری - گشت و گذار - سبک مسجع - سوق - لحاظ - شیر آغوز - عضله - ذوق ادبی - توقع - سکو - کارآزموده - کورمال - جرئت - ره نوردی - - تنهاوش - حرص - استسقا - متعصب - شرافتمند - موفقیت - حافظه - اوقات - صرف - اطمینان - راضی - مسروor - سیل	<p>آغوز: اولین شیری که یک ماده به نوزادش می دهد و سرشار از مواد مقوی است</p> <p>آماس: وَرم، تَورَم؛ آماس کردن: گنجایش پیدا کردن، متورم شدن</p> <p>استسقا: نام مرضی که بیمار، آب بسیار خواهد.</p> <p>اعطاف: نرمش، آمادگی برای سازگاری با دیگران محیط و شرایط آن</p> <p>بالبداهه: ارتجالاً، بدون اندیشه قبلی بدله گو: شوخ، لطیفه پرداز</p> <p>به نقد: در حال حاضر، در وضعیت مورد نظر مساعدت: همیاری، یاوری</p> <p>پالیز: باغ، جالیز</p> <p>تحفه: ارمغان، هدیه</p> <p>تشرع: شریعت، مقابل طریقت و عرفان</p> <p>تمکن: توانگری، ثروت</p> <p>تهنیت: شادباش گفتن، تبریک گفتن، نکبت پار: شوم و ایجاد کننده ی تبریک</p> <p>چابک: تند و فرز</p> <p>دستخوش: آنچه یا آن که در معرض چیزی مالیدن پشم یا کرک به دست می آید و از آن به عنوان فرش استفاده می کنند</p> <p>قرار گرفته یا تحت غلبه و سیطره ای آن است ، بازیچه</p> <p>صباحت: زیبایی، جمال</p> <p>عندليب: بلبل، هزارستان</p> <p>فرخنده: مبارک، خجسته</p> <p>فرط: بسیاری</p> <p>گیوه: نوعی کفش با رویه ای دست باف</p> <p>لطایف: جمیع لطیفه، نکته های دقیق و</p> <p>ظریف، دقایق: سخنان نرم و دل پذیر</p> <p>للاف: پارچه و کاغذی که بر چیزی پیچند.</p> <p>متعصب: غیرتمند</p> <p>مسررت: شادی، خوشی</p> <p>مسرور: شادمان، خشنود</p> <p>مشیئت: اراده، خواست</p> <p>میثاق: عهد و پیمان</p> <p>نکبت پار: شوم و ایجاد کننده ی</p> <p>نمد: پارچه کلفت که از کوبیدن و</p>

www.mydare.ir بدبختی و خواری

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

– شست وشو – صحراء – بوستان
 – چاپک دستی – طلایی – طراوت
 – سحرگاهان – تبسم – طراوت
 – سرمست – دستان حنابسته –
 تشریفات – فراهم – آوازخوان –
 تبریک و تهنیت – بذله گو –
 عندلیب – انس – فروغ – ادا –
 گیوه – لفاف کاغذی – قبای سبز
 – دهقان – پوزش و تقاضا – مژه
 – تنومد – سبکی سر – صراحت
 – ذوق و قریحه – شهرت – ملک
 – الشعرا – بالبداهه – امیرمعزی –
 قوت طبع – صباحت – سالخورده
 – ترین – فروگذاری – میثاق –
 رفیق – اوراق – ضبط – قاصد –
 طهارت – دوشیزه – حمایت –
 تندباد – محبت – سلب

یا کلاه و بالاپوش نمدی می سازند ،
 بالاپوش نمدی .

شعر تمثیلی: شعرنمادین و آمیخته به

مَثَل و داستان

شوریدگی: عشق و شیدایی

سبک سری : سهل انگاری و بی مسئولیتی
 شاب : بُرنا، جوان

شائبه: به شک اندازنه درباره ی وجود

چیزی ، و به مجاز ، عیب و بدی یا نقص در
 چیزی ، بی شائبه : بدون آسودگی و با خلوص
 و صداقت ، پاک ، خالص

ماي درس

درس دهم : بانگ جرس

گروه آموزشی عصر

املا

لغت

جرَس - سد - خار - خاره - باره
 - رحیل - برخاست (بلند شد) -
 راهوار - همت - چاره ساز -
 فرعونیان - قبطیان - اهریمن -
 آهنگ - سامری - هامون - بتازید

سترگ : بزرگ ، عظیم

علم : پرچم

فرض: واجب گردانیدن ، آنچه انجام آن

بر عهده ی کسی نهاده شده باشد ، لازم

ضروری

کران : طرف ، جهت ، کنار

کلان: نخ و ریسمان و جز آن که گرد

کرده باشند ، ریسمان پیچیده گرد دوک

بار: اجازه ، رخصت.

بار عالم : پذیرایی عمومی ، شرفیابی همگانی

، مقابله بار خاص (پذیرایی خصوصی)

باره: اسب

برگ: توشه و هر چیز مورد نیاز ، مایحتاج و

آذوقه

تابناک: درخشان ، نورانی

جرَس : زنگ

– فرض – تیغ – خفته – بنهفته
 – یاسین – طور سینین – چاوش
 – عَلَم – راهوار – قدس – همپا –
 مقصد – داغ – ماتم – فرات –
 رشحه – غروب – هیءت –
 شکوهمند – محوطه – ابدی – بار
 – عام – تقدير – نهضت – حُلول –
 سهیم – سترگ – هلال – تابناک
 – ضیاء – شفیع – توشه – آذوقه
 – تاخت و تاز – مایحتاج –
 گذاردن (قرار دادن) – ضروری –
 پنهن – صحن – آنban

محوطه: پنهن، میدانگاه، صحن
 مشک: ابیان، خیک، کیسه ای از پوست گوسفند
 نیلی: دربه رنگ نیل، کبود
 وادی: سرزمین
 ولی: دارنده‌ی بالترین مقام در دین پس از پیغمبر (ص)، دوست
 همپا: همراه، همقدم، هر یک از دو یا چند نفری که با هم کاری انجام می‌دهند.
همپایی: همگامی، همراهی

جولان: تاخت و تاز
چاوش: آن که پیشاپیش زائران حرکت می‌کند و با صدای بلند و به آواز اشعار مذهبی می‌خواند
خاره: سنگ خارا، سنگ راهوار: آنچه با شتاب اما نرم و روان حرکت می‌کند، خوش حرکت و تندره رحیل: از جایی به جای دیگر رفتن، کوچ کردن، سفر کردن
رشحه: قطره، چکه
رُفت: رفتن، زدودن
رکاب: حلقه‌ای فلزی که در دو طرف زین اسب آویخته می‌شود و سوار پا در آن می‌گذارد

درس یازدهم: یاران عاشق

املا

سحرزاد – رقص – نغمه – هلا –
 زخم – مرهم عاشق – فرت – هان
 بیعت – آلاه – حماسه – حتی –
 جعد – خوبشاوند – هوای عاشقان
 کبوتر چاهی – تیرگی – آینه

لغت

روحانی: منسوب به روح، معنوی،
ملکوتی
سیمینه: منسوب به سیم، سیمین،
 اشیای ساخته شده از سیم یا نقره
دار: مسیری معمولاً دایره‌ای
چترب: حلقه و هر چیز مانند حلقه، چنبر
شکل که در آن چیزی به دور چیز دیگر می‌چرخد، مسیر
مرهم: هر دارویی که روی زخم
 گذارند، التیام بخش
منکِر: انکارکننده، ناباور

ملکوتی
سیمینه: منسوب به سیم، سیمین،
 اشیای ساخته شده از سیم یا نقره
دار: مسیری معمولاً دایره‌ای
چترب: حلقه و هر چیز مانند حلقه، چنبر
شکل که در آن چیزی به دور چیز دیگر می‌چرخد، مسیر

www.mv-dars.ir

لغت و املاء

درس دوازدهم : کاوه دادخواه

املا

لغت

حماسی – اساطیر – کاوه ی آهنگر –
بی نظیر – ضحاک – معرب –
ازی دهاک – اژدها – مظہر – اوستا
– یوزه – دیوزاد – فتنه – فساد –
مردادس – خوالگیر – خورش – بوسه
– کتف – علاج – تسکین – کھتران
– مهترزادگان – تجمّم – اهريمن –
خبیث – چیرگی – زیست – ناگریز –
شهریار – نهان – فرزانگان – پراگنده
– دیوانگان – هنر خوار شد – گزند –
فراز – باگهر – سترگ – سپهبد –
کاوه ی دادخواه – زیان – بهرما –
محضر – گیهان خدیو – سپردیو –
برجست – ارزان – بازارگاه –
برخاست گرد – غُو – گزره – ترگ –
فتراک – برگستوان – کثیف –
سوگند – سپر – سوفار – پذیرش –
زورآزمایی – شُهره – هلال – زال –
الحاج – تصرع – حیران – لایق –
فايق – حسرت – روضه خُلد – مجده
خوافی – توجیه – فضیلت – تبرئه

آوری : بی گمان ، بی تردید ، به طور قطع
اژدهاپیکر : در شکل و هیئت اژدها ،
دارای نقش اژدها
اساطیر : جمع اسطوره؛ افسانه ها و
داستان های خدایان و پهلوانان ملل قدیم
الجاج : اصرار، پافشاری کردن
بازارگاه : جای خرید و فروش ، بازار؛
درمتن درس ، مقصود اهل بازار است.
پایمردان دیو : دستیاران حکومت، توجیه
کنندگان حکومت بیداد
پایمردی : خواهشگری، میانجی گری،
شفاعت
پشت پای : روی پا، سینه پا
ترگ : کلاه خود
تفرّج : گشت و گداز، تماشا، سیرو گردش
خجسته : فرخنده، مبارک
خوالگیر : آشیز
درفش : پرچم، بیرق
درفش کاویان : درفش ملی ایران در
عهد ساسانی، (کاویان یا کاویانی) :
منسوب به کاوه)
یکایک : ناگهان
دژم : خشمگین
گیهان خدیو : خدای جهان
گیهان : کیهان ، جهان ، گیتی

زخم درای: ضربه پتک ؛ درای ، در
اصل زنگ کاروان است.
سپردن: پای مال کردن و زیر پا
گذاشت
سپهبد: فرمانده و سردار سپاه
سبک: سریع ، شتابان
غوغ: فریاد ، بانگ و خروش، غریو
فایق: دارای برتری ، مسلط ، چیره
فریاد خواندن : فریاد خواستن ،
طلب یاری کردن ، دادخواهی
کردن
گرزل گاؤسر: گرزل که سر آن
شیوه سر گاو بوده است
لاف : سخنان بی پایه و اساس ،
دعوى باطل ، ادعا
لاف زدن: خودستایی کردن ،
ادعای باطل کردن
مجرد : صرف ، تنها
محضر: استشھادنامه، متنی که
ضحاک برای تبرئه خویش به
امضای بزرگان رسانده بود.
موبد: روحانی زردشتی ، مجازا
دانشمند ، دانا
نفیر: صدای بلند ، فریاد
هنر: فضیلت، استعداد ، شایستگی ،
لیاقت

درس چهاردهم : حمله حیدری

املا	لغت
عمرو - برانگیخت - رزمگه - باستاد - همرزم - حبیب - هوس - طالب - بهر رخصت - دستور - اعلام - آمادگی - امتناع - بهانه - هژبر زیان - صلح - سهم - برافراخت - شیر الله - عَمَّ کرد - بخایید - شاهد - آوردگاه - زره - لخت لخت - قبا - ماهر - آداب ضرب - حرب - غضنفر - وصی - نهنگ - زهرچشم - خصم - کوفت - دریغ - تپیدند - بت خانه - غضنفر - غلتید - ژنده فیل - جبرئیل - باذل مشهدی - اخلاص - منزه - دَغَل - غزا - کاھل - حیران - عفو - وطن - گوھر - فرزانگی - میهن - عزّت - ذره - آغشته	ژیان: خشمگین ، خشمناک سهم: ترس سهمگین: هراس انگیز، ترس آور ضرب: زدن، کوفتن غزا: پیکار، جنگ غضنفر: شیر قبا: نوعی جامه جلو باز که دو طرف جلوی آن با دکمه بسته می شود. کیش: آیین، دین، مذهب کیمیا: ماده ای فرضی که به گمان پیشینیان ، فلزاتی مانند مس و قلع را به طلا و نقره تبدیل می کند. منزه: پاک و بی عیب هژبر: شیر ژنده: بزرگ، عظیم

درس پانزدهم : کبوتر طوق دار

املا	لغت
کبوتر طوق دار - ناحیت - متصلید - مرغار - تره - عکس - ریاحین - زاغ - طاووس - داغ - چراغ - شقایق - زمرد - اختلاف - صیادان - متواتر - حوالی - عصا - قصد - حبه - بینداخت - قوم - مطوفه - طاعت - مطاوعت - غافل وار - گرازان - تگ - ضبط - اضطراب - همگنان - استخلاص - تخلص - صواب - طریق - تعامل - رهایش - - بیفتند - حوادث - سلاح - قفا - ستیزه روی - منقطع - نومید -	اختلاف: رفت و آمد استخلاص: رهایی جُستن، رهایی دادن اعتذار: عذرخواهی، پوزش خواهی التفات: توجّه امام: راهنما، پیشوای اولی تر: شایسته تر، سزاوارتر اهمال: کوتاهی ، سهل انگاری کردن براثر: به دنبال ؛ اثر: ردپا تخلص: رهایی تعاون: یکدیگر را یاری کردن ، یاری رساندن مطلق: رهاشده، آزاد

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

خایب – اشارت – امام – بتاختند
زِبرا – دَهَا – احوال – مشاهدت
گریزگاه – حادثه – سوراخ – تیمار
– فراخور – حَسْب مصلحت
تعجیل – زه آب – دیدگان
رخسار – موافق – قضای آسمانی
ورطه – التفات – ملامت – ریاست
– تکفل – حقوق – طاعت
مناصحت – بگزاردند – معونت
مظاہرت – سیادت – آدا – عُقدہ
اهمال – جایز – ضمیر – رخصت
فراغ – اولی تر – طاعنان – واقعیت
– موالات – ثقت – رغبت – مطلق
– زمرد – سبیل – اعتذار
چشمِ تر – قناعت – خرسند – قانع
– عوفی – سرزنش – گستاخ

مُطَوّقَه : طوق دار
مظاہرت: یاری کردن ، پشتیبانی
معونت: یاری ، کمک
ملالت: آزردگی، ماندگی، به ستوه آمدن
ملامت: سرزنش
ملول: سست و ناتوان، آزرده
مناصحت: اندرز دادن
منقطع: بریده، قطع شده
مواجب: جمع موجب، وظایف و اعمالی که انجام آن بر شخص واجب است.
مواضع: جمع موضع، جای ها
موافق: همراه ، هم فکر
موالات: با کسی دوستی و پیوستگی داشتن ، دوستداری
مودّت: دوستی، محبت، دوستی گرفتن
ناحیت: ناحیه، سرزمین
نَزَّه: با صفا ، خوش آب و هوا ، خرم
همگنان: همگان ، همه
ورطه: مهلکه، خطر و دشواری
وقيعت: سرزنش، بدگویی ، عیب جویی

تَگ: دویدن
تیمار: مواظبت، مراقبت
ثَقَت: اطمینان، خاطر جمعی
جال: دام و تور
حَبَّه: دانه
خایب: نامید، بی بهره
دَهَا: زیرکی ، هوشمندی
راه تافتن: راه را کج کردن ، تغییر مسیر دادن
رخصت: اجازه، اذن دادن
ریاحین: جمیع ریحان، گیاهان خوشبو
زُمرَد: سنگ قیمتی به رنگ سبز
زهاب: آبی که از سنگی یا زمینی می جوشد.
تراویدن آب در چشمہ مجازا اشک
ستیزه روی: گستاخ و پُررو
سر: رئیس
سیادت: سروری، بزرگی
شکاری: منسوب به شکار؛ صید، نجیر
صفی: پاک، بی غش، خالص

درس شانزدهم : قصه عینکم

املا

لغت

قدر – حادثه – فروع – هنوز –
تعلیعی – کراوات – فرنگی مآبی –
متمند – تجدد – افراط – واکس –
تحصیل – قدّ – متلک – ضعیف –
کم سو – غالباً – ناهار – بشقاب –
کوزه آب – ظرف – بد و بیراه –
شماتت – افسار – گسیخته – شلخته
– هپل و هپو – سرزنش – ابدأ و اصلاً
– بقیّه – غیرت – استعداد – مهملى –

فرنگی مآبی: به شیوه فرنگی ها و اروپایی ها

قدّاره : جنگ افزایی شبیه شمشیر پهن و

کوتاه؛ قدّاره کش: کسی که با توسّل بهذ زور،
به مقاصد خود می رسد.

فُلا: کمین ، قلا کردن : کمین کردن ، در پی

فرصت بودن

ابلاغ: رساندن نامه یا پیام به کسی

ارک: قلعه، دژ

برو بَرَ: با دقّت، خیره خیره

بور: سرخ؛

بورشدن: شرمنده شدن، خجلت زده شدن

دهاتی – لاتی – شاهان – پذیرایی
 مهمان – کازرون – نوحه سرایی –
 روضه – اتفاقاً – نقال – رو در بایستی
 – رک و راست – عیناً – زاد المعاد
 تعزیه – مرثیه – بفچه – کهنه –
 فرام – کذا – تکه سیم – قلا –
 شرارت – موصوف – مضحك – طالع
 – انبوه – مخلوط – ذوق زده –
 احساس – مطمئن – نی قلیان –
 قوطی حلبی – مسلح – مختصر –
 سابقه – شرارت – سوء ظن –
 تحریک – تجزیه – مغتنم – قیافه –
 یغور – قوز بالا قوز – مصیبت – ترک
 دیوار – سطر – حیرت زده – غرق –
 لذت – مسحور – ابدأ – توجه – ظن
 – تفریت – مسخره – اصرار –
 عامیانه – لهجه – قول – صورتک –
 زلزله – مهیب – هر و هر – قهقهه –
 عصبانی – توهم – فوریت – مات و
 مبهوت – خیره خیره – غرق –
 کمیسیون – نیمه کور – صادقانه –
 تقصیر – خفت – صحن – التفات –
 شیفته – قبا – طلاب – مخبر الدوله
 شاه آباد – طی – حیاط – محقر –
 محافظ – چفت – کلون – تپانچه –
 قلب – ترجیح – روحانیون – چرتکه
 – خلوص – طهارت – تبلیغ – محضر
 – موقر – رعیت – قداره کش – درز
 سپهسالار – محضر – تلمذ – جله
 کمان – متلاشی – بقا – موهبت –
 سید ضیا – سلطنت – ضربه –
 آستین – قاجار – مطلوب – امت –
 ملت – خیانت – غول – زور پرست –
 استبداد – اطاعت – اعتراض –
 تنومندی – ضمن – تصویر – جاہل –
 عذر – قصد – مسامحه – متهم –
 شوخ طبع – مسائل جدی – قابل

قوال: در اینجا مقصود بازیگر نمایش های دوره گردی است.

کذا: آن چنانی، چنان

کلون: قفل چوبی که پشت در نصب می کنند و در را با آن می بندند.

کمیسیون: واژه ای فرانسوی؛ هیئتی که وظیفه ای بررسی و مطالعه درباره ای موضوعی را بر عهده دارد، جلسه (مجازاً)؛

کمیسیون کردن: تشکیل جلسه دادن
متجدّدانه: نوگرایانه، روش نظر کرانه

محقر: کوچک، حقیر

مخاطره: خطر، خود را در خطر افکنند

مسامحه: آسان گرفتن، ساده انگاری

مسحور: مفتون، شیفته، مجذوب

مشروعیت: منطبق بودن رویه های قانون

گذاری و اجرایی حکومت با نظر مردم آن

کشور

مضحك: خنده آور، مسخره آمیز

مغتنم: بالرزش، غنیمت شمرده

www.my_dars.ir
مهملی: بی کارگی و تنبیلی

موقر: با وقار، متین

مهیب: سهمگین، ترس آور

یغور: درشت و بدقواره

تأثیر: اثر پذیری، اندوه

تعلیمی: عصای سبکی که به دست گیرند.

تلّمد: شاگردی کردن، آموختن

چُرتکه: واژه ای روسی، وسیله ای برای

محاسبه ای جمع و تفریق شامل چند رشته

سیم که در چهار چوبی قرار دارد. در دو

رشته چهار مهره و در بقیه ده مهره ای

متحرک که نماینده ای یک تا ده است، جای

دارد.

چله: زه کمان که انتهای تیر در آن قرار

دارد و با کشیدن و رها کردن آن، تیر پرتاب

می شود

رفعت: اوج، بلندی، والایی

سو: دید، توان بینایی

شماتت: سرکوفت، سرزنش، ملامت

شوربا: آش ساده که با برنج و سبزی

می پزند.

صورتک: چهره ای مصنوعی که چهره اصلی

را می پوشاند و در آن سوراخ هایی برای چشم

و دهان تعییه شده است؛ نقاب (فرهنگستان

زبان و ادب فارسی، در حوزه ای هنرهای

تجسمی، صورتک را در برابر "ماسک" به تصویب رسانده است)

عيار: خالص، سنجه، مقابل غش و ناپاکی؛

تمام عيار: کامل و بی نقصان، پاک، خالص

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

تأمل - چنته - بهانه - له - سلطه
تأثر - موثر - روحانیت - مبارزه تن
به تن - امانت - عطر - عیار - هدف
- ضربه - مشروطیت - مشروعیت -
مقدم - بساط قلدری - ابراز -
حداکل - پختگی - طعام - نظریات
- حدت - جرئت - تشریف - طلب
- می بايست - آرك -

نخ قند : نوعی نخ که از الیاف کَنْف ساخته
می شود

هفت صندوقی : دسته‌ی هفت صندوقی ،

گروه‌های نمایشی دوره گردی بوده اند که با

اجراه نمایش‌های رو حوضی ، اسباب

سرگرمی و خنده‌ی مردم را فراهم می کردند.

این گروه‌ها وسایل و ابزار خود را در صندوق

هایی می نهاده اند. پر جاذبه ترین و کامل

ترین گروه آن‌هایی بودند که هفت صندوق

داشته اند. به هر یک از بازیگران گروه " قول

یا " قولک " می گفته اند

فرام: فریم (frame) ، قاب عینک

فرنگی مآب: کسی که به آداب اروپاییان

رفتار می کند، متجدد

قلا: کمین .

قلا کردن : کمین کردن ، در پی فرصت بودن

فرنگی مآبی: به شیوه فرنگی‌ها و اروپایی‌ها

(مآب به معنای بازگشت یا جای بازگشت

است ، اما در اینجا معنای شباهت را

می رساند)

قداره : جنگ افزایی شبیه شمشیر پهن و
کوتاه؛

قداره کش: کسی که با توسل به زور، به

مقاصد خود می رسد

درس هفدهم : خاموشی دریا

املا

شعله - سپاس گزاری - چراغدان -
صبورانه - ماهی - هیاهو - فروتنی
- رویا - تاج - برزیگر - بیهوده -
تهی - بی رغبت - تنور

لغت

برزیگر: دهقان، کشاورز، بزرگ
چراغدان: جایی یا ظرفی که در آن چراغ
بگذارند.
www.my-dars.ir

درس هجدهم : خوان عدل

املا

لغت

آسوده - خوان عدل - همگان -
أسمای صدگانه - حواس - بهره -
غبار - ممد حیات - مفرح ذات -

مبدل: دگرگون، تغییرداده شده

مطلق: بی شرط و قید

بر: خشکی ، خیابان

خوان: سفره یا طبقی که در آن غذا می گذاشتند.

تنیده رستن - زین - معتبر -
 سرخوش - سزمست - دوردست -
 فراز - اختران - بر و بحر - اندوزیم
 - حصار - عدم - زلال - آذرباد -
 قایق - ماهیگیری - هلهله - آواز -
 مرغان - فضا - طینین - تحرک -
 راجع - مطرح - محبویت - نهایت
 - عمق - منظور - صرف - فرسنگ -
 سرازیر - زود گذر - محض -
 حماقت - شف - لرزش - غلبه -
 محکم - لحظه - غلتیدن - اجتماع
 - موقعیت - صخره - مهلت -
 محدودیت - میسر - بقیه - طرز -
 اهمیت - حیات - قدرت طلبی -
 جذب - ترسیم - محدود - مقید -
 حشره - جوهر - باطن - هوانوردی
 - زنجیر - می گسلد - رزمیار -
 نهفته - عصیان - شایسته - عزم -
 مکافات - غمناک - حشر - هول -
 هراس - فرز

معتبر: محترم، ارزشمند

مُفرح: شادی بخش، نشاط آور

مقید: گرفتار، بسته، در قید شده

مُمد: مدد کننده، یاری دهنده

هلهله: سر و صدای همراه با

شادی و شور و شوق ، خروش

رستن: نجات یافتن، رهاشدن

ریشخند: تم سخر

شف: خوشی، شادمانی

نیاش: الهی

عصیان: نافرمانی، گناه

و معصیت

هول: ترس، هراس

فرز

چالاک: چابک، تند و

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

لغت و املای سال دوازدهم

ستایش : ملکا ذکر تو گویم

املا	لغت
ذکر - فضل - توحید - سزا - فضل - سنا - وصف - فهم - وهم - شبه - عز - سرور - جزا - بکاهی فرایی - سنایی - رهایی - هدیه ارمغان - سخاوت - بیهوده - لایق سزاوار - ذل و عز - هویدا - تصویر واضح - ثابت	<p>پوییدن: حرکت به سوی مقصدی برای به دست آوردن و جستجوی چیزی، تلاش، رفت</p> <p>تحفه: هدیه، ارمغان</p> <p>ثنا: ستایش، سپاس</p> <p>جزا: پاداش کار نیک</p> <p>جلال: بزرگواری، شکوه، از صفات خداوند که به مقام کبیریابی او اشاره دارد.</p> <p>جود: بخشش، سخاوت، کرم</p> <p>حکیم: دانا به همه چیز، دانای راست کردار، از نامهای خداوند تعالی؛ بدین معنا که همه کارهای خداوند از روی دلیل و برهان است و کار بیهوده انجام نمی‌دهد.</p> <p>روی: بسیار مهربان از نامها و صفات خداوند</p> <p>روی: مجازاً امکان، چاره</p> <p>سرور: شادی، خوشحالی</p> <p>سزا: سزاوار، شایسته، لایق</p> <p>شبه: مانند، مثل، همسان</p> <p>عز: ارجمندی، گرامی شدن، مقابل ذل</p> <p>فضل: بخشش، کرم</p> <p>کریم: بسیار بخشنده، بخشنده، از نامها و صفات خداوند</p> <p>ملک: پادشاه، خداوند</p> <p>نماینده: آن که آشکار و هویدا می‌کند، نشان دهنده</p> <p>وهم: پندار، تصور، خیال</p> <p>یقین: بی‌شبهه و شک بودن، امری که واضح و ثابت شده باشد.</p>

درس اول : شکر نعمت

املا	لغت
منت - عزوجل - طاعت - قربت - مزید - نعمت - ممد حیات - مفرّح ذات - عهده - عباد - تقصیر - عذر - رحمت - خوان نعمت - بی دریغ - ناموس - بندگان - فاحش - رحمت - حساب - باد صبا - زمردین - دایه - بنات - نبات - مهد - خلعت - قبا - اطفال - قدم موسوم - عصاره تاکی - شهد - فایق	<p>اعراض: روی گرداندن از کسی یا چیزی، روی گردانی</p> <p>فایق: برگزیده، برتر</p> <p>فرآش: فرش گستر، گسترنده فرش</p> <p>قبا: جامه‌ای که از سوی پیش باز است و پس از پوشیدن دو طرف پیش را با دکمه به هم پیوندد.</p> <p>قدوم: آمدن، قدم نهادن، فرارسیدن</p> <p>قسیم: صاحب جمال</p> <p>کاینات: ج کاینه، همه موجودات جهان</p> <p>کرامت کردن: عطاکردن، بخشنیدن</p> <p>بنات: ج بنت، دختران</p> <p>بنان: سرانگشت، انگشت</p> <p>تاک: درخت انگور، رز</p>

– باسق – غفلت – از بهر تو –
 انصاف – سرور – کائنات – صفوت
 – تتمه – شفیع – مطاع – نسیم –
 جسیم – نسیم – وسیم – دجی –
 خصال – موج بحر – انبات –
 جل و علا – اعراض – تپر و زاری
 – زاری بنده – شرمصار – عاکفان
 – کعبه – تقصیر – واصفان – حلیه
 – تحریر – منسوب – کشتگان –
 صاحب دل – مراقبت – بحر
 مکاشفت – مستغرق – معاملت –
 طریق انبساط – تحفه هدیه – مرغ
 سحر – مدعیان – طلب – حیرت –
 بنان – نقاش – بط – قصد – حاصل
 – فروگذاشت – شهرت – معاش
 – ورق – ستاینده – فرح – ناز –
 احوال – واضح – فایق – مقرر –
 معین – زیور – زینت – سرگشتگی
 رز – رودربایستی

مراقبت: در اصطلاح عرفانی، کمال توجه بنده به حق و یقین براینکه خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست؛ نگاه داشتن دل از توجه به غیر حق
 مزید: افرونی، زیادی
 مُطاع: فرمانروا، اطاعت شده، کسی که دیگری فرمان او را می‌برد.
 معاملت: اعمال عبادی، احکام و عبادات شرعی، در متن درس، مقصود همان کار مراقبت و مکاشفت است.
 معرف: اقرار کننده، اعتراف کننده
 مُفخر: هر چه بدان فخر کنند و بنازند؛ مایه افتخار
 مفڑح: شادی بخش، فرح انگیز
 مکاشفت: کشف کردن و آشکارساختن، در اصطلاح عرفانی، پی بردن به حقایق است.
 منسوب: نسبت داده شده
 منّت: سپاس، شکر، نیکوبی
 موسم: فصل، هنگام، زمان
 ناموس: آبرو، شرافت
 نبات: گیاه، رُستنی
 نبی: پیغمبر، پیامآور، رسول
 نسیم: خوشبو
 واصفان: جِ واحد، وصف کنندگان،
 ستاینده‌گان
 ورق: برگ
 وسیم: دارای نشان پیامبری
 وظیفه: مقرری، وجه معاش

تتمه: باقی مانده؛ تتمه دور زمان: مایه تمامی و کمال گردش روزگار، مایه تمامی و کمال دور زمان رسالت
 تحریر: سرگشتگی، سرگردانی
 تپر: زاری کردن، تماس کردن
 تقصیر: گناه، کوتاهی، کوتاهی کردن
 جسیم: خوشاندام
 حلیه: زیور، زینت
 خوان: سفره، سفره فراخ و گشاده
 دایه: زنی که به جای مادر به کودک شیر می‌دهد یا از او پرستاری می‌کند.
 ربیع: بهار
 روزی: رزق، مقدار خوراک یا وجه معاش که هر کس روزانه به دست می‌آورد یا به او می‌رسد؛ وظیفه روزی: رزق مقرر و معین شفیع: شفاعت کننده، پایمرد شهد: عسل؛ شهد فایق: عسل خالص صفوت: برگزیده، برگزیده از افراد بشر عاکفان: جِ عاکف، کسانی که در مدتی معین در مسجد بمانند و به عبادت پردازند.
 عز و جل: گرامی، بزرگ و بلند مرتبه است؛ بعد از ذکر نام خداوند به کار می‌رود.
 عصاره: آبی که از فشردن میوه یا چیز دیگر به دست آورند؛ افسره، شیره فاحش: آشکار، واضح

دانش درس

گرمه موزی عصر

وسيم: داراي نشان پيامبری

وظيفه: مقرری، وجه معاش

www.my-daregir.ir

لغت و املاء ۱۴۰۱

درس دوم : مست و هشیار

املا	لغت
محتسب – مست – پیراهن – افتان و خیزان – قاضی – خمار – داروغه – خوابگاه – وارهان – از بهر غرامت – عار – کلاه – بیهوده – هشیار – صواب – واعظ – تزویر – برنه – صاحب – راهرو – – راهبر – حقایق – مس – زر – خواب و خور – مرتبه – غریق بحر خدا – منظر – نظر – صاحب نظر – زیر و زبر – هوای وصال – تسمه – مسکوک – ذات – مامور – وثیقه – تعهد – توان – مصلحت – صنعت – حرفة – زاهد – پارسا – تعلقات – خسارت – ذوالجلال	<p>ذوالجلال: خداوند، پروردگار، خداوند صاحب جلال و عظمت</p> <p>زاهد: پارسای گوشنهنشین که میل به دنیا و تعلقات آن ندارد.</p> <p>صنعت: پیشه، کار، حرفه</p> <p>صواب: درست، پسندیده، مصلحت</p> <p>غرامت: توان، جبران خسارت مالی و غیرآن</p> <p>گرو: دارایی یا چیزی که برای مطمئن ساختن کسی در به انجام رساندن تعهدی به او داده می‌شود؛</p> <p>گرو بردن: مال کسی را به عنوان وثیقه گرفتن و نزد خود نگه داشتن؛ موفق شدن در مسابقه و به دست آوردن گرو</p> <p>محتسب: مأمور حکومتی شهر که کار او ناظرات بر اجرای احکام دین و رسیدگی به اجرای احکام شرعی بود.</p> <p>مدام: همیشه، پیوسته، می</p> <p>ملک: سرزمین، کشور، مملکت؛</p> <p>دار ملک: دارالملک، پایتخت</p> <p>واعظ: پند دهنده، سخنور اندرزگو</p> <p>والی: حاکم، فرمانروا</p> <p>وجه: ذات، وجود</p>
	<p>ادیب: آداب دان، ادب‌شناس، سخن‌دان، در متن درس به معنای معلم و مربی است.</p> <p>افسار: تسمه و ریسمانی که به سر و گردن اسب و الاغ و ... می‌بندند.</p> <p>اکراه: ناخوشایندبودن، ناخوشایند داشتن امری</p> <p>تزویر: نیرنگ، دوروبی، ریاکاری</p> <p>حد: کیفر و مجازات شرعی برای گناهکار و مجرم</p> <p>خمّار: می‌فروش</p> <p>داروغه: پاسبان و نگهبان، شب‌گرد</p> <p>درهم: درم، مسکوک نقره، که در گذشته، به عنوان پول رواج داشته و ارزش آن کسری از دینار بوده است؛ در متن درس، مطلق پول مورد نظر است.</p> <p>دینار: واحد پول، سکه طلا که در گذشته رواج داشته است، در متن درس، مطلق پول است؛ وزن و ارزش دینار در دوره‌ها و مناطق مختلف، متفاوت بوده است.</p>

درس سوم : نیکی

لغت	املا
اجانب: جِ اجنبي، بيگانگان	بیت الحَزَن: خانه غم، ماتمکده
احداث شدن: ساخته شدن	ثابت قدم: ثابت رأى و ثابت عزم، دارای اراده
استقرار: برپايي، برقرار و ثابت کردن کسی يا قوى	ثابت قدم: ثابت رأى و ثابت عزم، دارای اراده
چيزی در جایی، مستقرشدن	سلسله جنبان: محرك، آن که ديگران را به کاري بر می انگيزد.
بيتالاحزان: خانه غمها، جاي بسيار غم انگيز، طبق روایات نام كلبه اي است که حضرت يعقوب عليه السلام در آن در غم فراق یوسف عليه السلام گريه می کرده است.	طرف: کناره، کنار
مسلك: روش، طريق	مسلك: روش، طريق
موافق: همراه و همراه	موافق: همراه و همراه

درس پنجم : دماندویه

لغت	املا
آوند: آونگ، آويزان، آويخته	ضماد: مرهم، دارو که به جراحت نهند؛
ارغند: خشمگين و قهرآلو	ضمادکردن: بستن چيزی بر زخم، مرهم
بگسل: پاره کن، جداکن؛ در متن درس:	نهادن
نابودکن	عامل تخريب: شخصی نظامی که کارش نابودکردن هدفهای نظامی به وسیله انفجار و کارگذاشت تلههای انفجاری است.
پس افکند: پس افکنده، میراث	عطاددن: بخشش، بخشیدن
ذل زدن: با چشمی ثابت و بی حرکت به چيزی نگاه کردن	فسرده: يخزده، منجمد
ستوران: ج ستور، حيوانات چارپا خاصه	فغان: ناله و زاري، فرياد
اسب، استر و خر	کلوخ: پاره گل خشك شده به صورت سنگ،
سرير: تخت پادشاهي، اورنگ	پاره گل خشك شده به درشتی مُشت يا بزرگتر
سعد: خوشبختي، متضاد نحس،	
اختر سعد: سيارة مشترى است که به «سعداکبر» مشهور است.	

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

– الاغ – مین گذاری – عن قریب
– قدیمی – تخریب – جرئت –
بالاگیرتاً – معطل – زل – مواضع –
حیله گری – صدام – افسار – سلّانه
سلّانه – علف و خار – پوزه – اوضاع
– خطرناک – محل – دهان – زور
– آدمیزاد – عرععر – جفتک – نعل
– هوس – حریف – عرق – حدس
– متوجه – اضافی – اطلاعات –
فروماندن – تلفات – اسیر بعثی –
ته دل – نحس – زل زدن – گرزه

کُله خود: کلاه خود، کلاه فلزی که در جنگ بر سر می گذارند.

گرزه: ویژگی نوعی مار سمی و خطرناک

معجر: سرپوش، روسربی

معطل: بیکار، بلا تکلیف؛

معطل کردن: تأخیر کردن، درنگ کردن

نحس: شوم، بدیمن، بداخل

سفله: فرومایه، بدسرشت

سلّانه سلّانه: آرام آرام، به آهستگی

شرزه: خشمگین، غضبناک

املا

نیستان – نفیر – شرحه شرحه –
اشتیاق – وصل – جمعیت – جهت
– ظن – نجست – آسرار – دستور
– حریف – زهر – تریاق – دمساز
– حدیث – قصه – هوش – مشتری
– بی گاه – سوز – پخته – مور –
رهنمون – معکوس – مستمع –
غنچه – زلف – آشتفتگی – محرم –
حسب – کاه – تجلی – قرب –
حضرت – گزید – مستغرق –
حاجت – طلبد – عرضه – سلوک
نعمه – حجاب – فروغ – ماتم
محنت – فریاد و زاری

درس ششم: نی نامه

لغت

اشتیاق: میل قلب است به دیدار محبوب؛ در خوشحالان: رهروان راه حق که از سیر به متن درس، کشش روح انسان خداجو در راه سوی حق شادماناند.

دستور: اجازه، وزیر

ایدونک: ایدون که؛ ایدون: این چنین

بدحالان: کسانی که سیر و سلوک آنها به سوی حق، گند است.

دمساز: مونس، همراز، درآشنا

سور: جشن

شرحه شرحه: پاره پاره؛

شرحه: پاره گوشتی که از درازا بریده باشند.

شیون: ناله و ماتم، زاری و فریاد که در

پرده: در اصطلاح موسیقی یعنی آهنگ و

نممهای مرتب، حجاب

تاب: فروغ، پرتو

تریاق: پادزه، ضدزه

حریف: دوست، همدم، همراه

بر حسب: مطابق، میل

www.my-dars.ir

مستغرق گشتن: حیران و شیفته شدن

مستمع: شنونده، گوش دارنده

مستور: پوشیده، پنهان

نفیر: فریاد و زاری به صدای بلند

درس هفتم: در حقیقت عشق

املا

حسن – روحانی – مطلوب – وصول
واسطه عشق – مأوا – محبت –
غاایت – خاص – معرفت – نردهان
قدم – ترک – رخت – سامان –
فرض – حیات – ممات – سودا –
زیرکی – ارزد – دیوانگی – افرون
بی رای – قوت – فرق – حقیقت
ناگریز – لایق – زلف – پیچ و
تاب – برانگیخت – کوهساران –
مگریز – فرصت – یادگاران – نعمه
محبت – زمانه – ترانه – میسر

لغت

سامان: درخور، میسر، امکان
سودا: خیال، دیوانگی
شیدایی: دیوانگی
فرض: لازم، ضروری، آنچه خداوند بر
بندگانش واجب کرده است.
كمال: کامل بودن، کامل ترین و بهترین
صورت و حالت هرچیز، سرآمد بودن در
داشتن صفت‌های خوب
محب: دوستدار، یار، عاشق
ممات: مرگ، مردن
نعمه: نوا، ترانه، سروود

بزم: محفل، ضیافت
بی خودی: بی‌هوشی، حالت از خودرستگی و
به معشوق پیوستن
جسمانی: منسوب به جسم، مقابل روحانی
جمال: زیبایی، زیبایی از لی خداوند
حسن: نیکویی، زیبایی
روحانی: منسوب به روح، معنوی، ملکوتی،
آنچه از مقوله روح و جان باشد.

درس هشتم: از پاریز تا پاریس

املا

پاریز – فرسخ – سیرجان – ریگزار
– چریغ آفتاب – قنات – اتراق –
فراهم – دانشسرا – مراجعه – اعتبار
– تداعی – تهییه – محصل –
خطرناک – حواله – دهاتی – کازیه
– اعضا – تحریر – استبعاد –
غاایت القصوا – غرق – توقف –
نواحی – وصله – طیلسان – آتن –
مهد – دموکراسی – رأی – عقرب
– جرّاره – مارغاشیه – قطور – فراز
– کرانه – فرات – رود یتیر –
امپراطوری روم – موسولینی –
صباحی – حبشه – مستعجل –
سوءهاضمه – طاق ضربی –
اعتصاب – کاووس – ضعیفان – تیغ
– تهی – آیین – طریق – پیرمغان
– خضر – فرخنده – بروکسل –
سپاه نازی – تپه – واترلو – ناپلئون

لغت

طاق: سقف خمیده و محدب، سقف قوسی
شكل که با آجر بر روی اطاق یا جایی دیگر
سازند؛ طاق ضربی: طاق احداث شده بین
دهانه دو تیرآهن که آن را با آجر و ملات گچ
می‌سازند.
طبق: سینی گرد بزرگ و معمولاً چوبی،
مخصوص نگهداری یا حمل اشیا که بیشتر آن
را بر سر می‌گذارند.
طیلسان: نوعی ردادهای ساختمانی که
عجین آمدن: عجین شدن، آمیخته شدن یا
ترکیب شدن دو یا چند چیز
غاایت القصوى: حد نهایی چیزی، کمال
مطلوب
فرخنده‌پی: خوش‌قدم، نیک‌پی، خوش‌یمن
فرسخ: فرسنگ، واحد اندازه‌گیری مسافت
تقریباً معادل شش کیلومتر
کازیه: جاکاغذی، جعبه چوبی یا فلزی روباز
که برای قرار دادن کاغذ، پرونده یا نامه‌ها روی
میز قرار می‌دهند.

اتراق: توقف چند روزه در سفر به جایی،
مؤقتاً در جایی اقامت گزیدن
استبعاد: دوردانستن، بعیدشمردن چیزی؛
استبعاد داشتن: بعید و دوربودن از تحقق و
واقع امری
بازبسته: وابسته، پیوسته و مرتبط
پانوراما: پرده نقاشی که در ساختمانی که
سقف مدور دارد، به دیوار سقف پچسبانند؛
چنان که هر کس در آنجا بایستد، گمان کند
که افق را در اطراف خود می‌بیند.
تداعی: یادآوری، به خاطر آوردن
جرّاره: ویژگی نوعی عقرب زرد بسیار سُمیٰ
که دُمش روی زمین کشیده می‌شود.
چریغ آفتاب: طلوع آفتاب، صبح زود
چشمگیر: شایان توجه، با ارزش و مهم
حواله: نوشته‌ای که به موجب آن دریافت
کننده ملزم به پرداخت پول یا مال به شخص
دیگری است.

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

- طَبَق - محوطه - پانوراما
 توپخانه - وحشت - بارندگی
 تعریف - ویکتوریا - فاتحه - دهات
 - دوگل - طاق - نَمَط - رواق -
 ممیز - طاقه - دلپذیر - ابراهیم
 ادهم - طاعت - اخلاص - زود گذر
 بساط - هضم غذا - معان - ملاط
 محدب - ملزم - هرم - شطرنج
 منسوب - صباح

کی: پادشاه، هریک از پادشاهان سلسله کیان
 کیانی: منسوب به کیان؛

کیان: کی‌ها، هریک از پادشاهان داستانی
 ایران از کی قباد تا دارا

مارغاشیه: ماری بسیار خطرناک در دوزخ؛

غاشیه: سوره‌ای از قرآن، یکی از نام‌های
 قیامت

مستعجل: زودگذر، شتابنده

معان: موبدانِ زرتشتی؛ در ادبیات عرفانی،
 عارف کامل و مرشد را گویند.

مرکب: اسب، آنچه برآن سوار شوند.

نَمَط: بساط شطرنج

رواق: بنایی با سقف گنبدی یا به شکل هرم
 سرپرzedن: توقف کوتاه؛ هرگاه مرغی از اوج،

یک لحظه بر زمین نشیند و دوباره برخیزد،
 این توقف کوتاه را «سرپرzedن» می‌گویند.

سوء‌هاضمه: بدگواری، دیرهضمی، هرگونه
 اشکال یا اختلال در هضم غذا که معمولاً با
 سوزش سرددل یا نفخ همراه است.

صبح: بامداد، سپیده دم، پگاه

درس نهم: کویر

املا

تموز - سوزان - سرازیر - ارگ -
 مژیان - باغستان - دراز -
 مشایعت - مُهر - بیهق - فقه -
 تقوا - فقیر و غنی - غرفه -
 حاضر و غایب - ملّا هادی اسرار -
 - حیات - منقلب - بی صرانه -
 غربت زندان - گستر - ماوراء
 الطبیعه - مذهب - سنگریزه -
 وحی - عطر - الهام - اسرارآمیز -
 استشمام - نخلستان - مهتاب -
 غیب - گریه آلد - راستین -
 شیعه - سایه روشن غروب -
 دهقان - هیاھو - گله - تفرجگاه -
 گردشگاه - نظاره - معلق - تلاؤه
 - قندیل - ابدیت - لوکس -
 آسفالت - کهکشان - تلقی - لذت

لغت

طفیلی: منسوب به طفیل، وابسته، آن که

وجودش یا حضورش در جایی، وابسته به

وجود کس یا چیز دیگری است؛ میهمان

ناخوانده

عدلیه: دادگستری

غرفه: بالاخانه، هریک از اتاق‌های کوچکی که

در بالای اطراف سالن یا یک محوطه می‌سازند

که مشرف بر محوطه است.

فقه: علم احکام شرعیه، علمی است که از

فروع عملی احکام شرع بحث می‌کند. مبنای

این علم بر استنباط احکام است از کتاب و

سنّت و به سبب همین استنباط، محل اجتهد

است.

قاش: قاج، قسمت برآمده جلوی زین؛ کوهه

زین

آستانه: آستان، آغاز

ابدیت: جاودانگی، پایندگی، بی‌کرانگی

ارادت: میل و خواست، اخلاص، علاقه و

محبت همراه با احترام

استشمام: بوییدن

اسرا: در شب سیر کردن، هفدهمین سوره

قرآن کریم

اندوه‌گسار: غم‌گسار، غمخوار

انگاره: طرح، نقشه

اهورایی: ایزدی، خدایی، منسوب به اهورا

ایل: گروهی از مردم هم‌بزد که فرهنگ و

اقتصاد مشترک دارند و معمولاً به صورت

چادرنشینی زندگی می‌کنند؛

ایل و تبار: خانواده و نژاد و اجداد

نشئه – ابدیت – قدس – محروم –
 حلقه – چغندر – راز – سموم –
 اهورایی – مصلحت اندیش –
 گشت و گذار – گردشگاه – نشئه –
 اسرا – کاسه – اذان – تکبیره
 الاحرام – قامت – تفنج – شیوه –
 قاش – زین – دوره گردان – بساط
 حلوا – ایل – مزه – تبعید – یغما
 – مصیبت – بلوط – زغال – منقل
 آفت – تنفس – اتاقک – محصور
 – جان فرسا – حیاط – زرق و برق
 هدمم – مأمور – غصه –
 سرگردانی – حد و حصر – قشقاوی
 دل بستگی – تصدیق قاب – مزايا
 محله – مبهات – شوکت –
 عزیمت – زلال – انتظار – مرتفع –
 آغوش – کهر – گرند – تاخت و تاز
 دلاویز – معطر – سخاوت –
 مواهب – طبیعت – گران قدر –
 بطالت – تنگ – محبوس – ترقی –
 رفاقت – دادگستری – ساوه –
 درفول – پرس و جو – ترقی –
 عدليه – عاقبت – محاسبه –
 شاهين – تیز – طفیلی – بساط
 تهويه – اختراع – ایل و تبار –
 بیلاق – حرمت – آسایش – آرام و
 قرار – غمخوار – اندوهگسار – لبریز
 عطرآگین – مدهوش – قله های
 کمانه – غارت – تراج – موضع
 فراسو – زین – طفیل

قدس: پاکی، صفا، قداست

قدنیل: چراغ یا چهل چراغی که می آویزند.

کمانه: نام کوهی در منطقه ونک از توابع

شهرستان سمیرم استان اصفهان

کَهُو: اسب یا استری که به رنگ سرخ تیره

است.

کُوند: اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد.

گرم‌سیر: منطقه‌ای که تابستان‌های بسیار

گرم و رمستان‌های معتمد دارد؛ مقابل

سردسیر

ماورا: فراسو، آنسو، ماسوا، برتر

ماوراء الطبیعه: آنچه فراتر از عالم طبیعت و

مده باشد؛ مانند خداوند، روح و مانند آنها

مباهات: افتخار، سرافرازی

مَدرس: محلی که در آن تدریس کنند؛ موضع

درس گفتن

مشايعت: همراهی کردن، بدرقه کردن

معلق: اویزان، اویخته شده

نشئه: حالت سرخوشی، کیفوری، سرمستی

نظاره: تماشاکردن، نگاه، نگریستن

یغما: غارت، تاراج؛

به یغما رفتن: غارت شدن

بطالت: بیکاری، بیهودگی، کاهلی

بن: درختی خودرو و وحشی که در برخی

نقاط کوهستانی ایران می‌روید، پسته وحشی

پرنیان: پارچه ابریشمی دارای نقش و نگار،

نوعی حریر

تعییر: بیان کردن، شرح دادن، بازگویی

تفرّجگاه: گردشگاه، جای تفرّج، تماشگاه

تلقی: دریافت، نگرش، تعییر

تموز: ماه دهم از سال رومیان، تقریباً مطابق

با تیرماه سال شمسی؛ ماه گرما

حکمت: فلسفه، به ویژه فلسفه اسلامی

دلاویز: پسندیده، خوب، زیبا

سموم: باد بسیار گرم و زیان رساننده

شبدر: گیاهی علفی و یکساله؛ شبدر

دوچین: شبدری که قابلیت آن را دارد، دو بار

پس از روییدن چیده شده باشد.

شیوه: صدا و آواز اسب

مالی درس

www.my-dars.ir

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

درس دهم : فصل شکوفایی

لغت	املا
<p>برزخ: حدّ فاصل میان دو چیز، زمان بین مرگ تا رفتن به بهشت یا دوزخ، فاصله بین دنیا و آخرت</p> <p>چشمداشت: انتظار و توقع امری از چیزی یا کسی؛</p> <p>چشمداشتن: منتظر دریافت پاداش یا مزد بودن</p> <p>داعیه: ادعا</p> <p>زخمه: ضربه، ضربه زدن</p> <p>گشاده‌دستی: بخشندگی، سخاوت</p>	<p>برزخ - آینه دار - غرق - غبار -</p> <p>انتظار - برخیز - نسیم - بی تاب و قرار - تبه - غمین - تیرانا - داعیه - سراسر - سراپا - گشاده دستی - سپاس گزاری - پالیز - دلپذیر - خستگان - میزبان - فرسودگان - نوازشگر - زخمه - کرامت - میراث - ایثار - زرافشانی - گوهر - آزادگی - سعادت - رهنمون - بت توقع - منتظر - مزد</p>

درس یازدهم: آن شب عزیز

لغت	املا
<p>بی حفاظ: بدون حصار و نرده؛ آنچه اطراف آن را حصار نگرفته باشد.</p> <p>پیغمبر صل الله علیه و آل و سلم. و به ویژه در مراسم سوگواری امام حسین علیه السلام خوانده می‌شود؛ ذکر مصیبت و نوحه‌سرایی اعتراض است و معمولاً به قصد ترساندن و تهدید کردن کسی گفته می‌شود.</p> <p>پگاه: صبح زود، هنگام سحر</p> <p>تعلل: عذر و دلیل آوردن، به تعویق انداختن چیزی یا انجام کاری، درنگ، اهمال کردن</p> <p>جناق: جناغ، استخوان پهن و دراز در جلو قفسه سینه</p> <p>حزین: غم‌انگیز</p> <p>حمایل: نگه دارنده، محافظ،</p> <p>حمایل کردن: محافظ قراردادن چیزی برای چیز دیگر</p> <p>حیثیت: آبرو؛ ارزش و اعتبار اجتماعی که باعث سربلندی و خوش‌نامی شخص می‌شود.</p>	<p>روضه: آنچه در مراسم سوگواری اهل بیت پیغمبر صل الله علیه و آل و سلم. و به ویژه در مراسم سوگواری امام حسین علیه السلام شتر: سخنی که همراه با خشم، خشونت و اعتراض است و معمولاً به قصد ترساندن و تهدید کردن کسی گفته می‌شود.</p> <p>شَّامَه: حسّ بویایی</p> <p>شَّیَحَ: آنچه به صورت سیاهی به نظر می‌آید، سایه موهوم از کسی یا چیزی</p> <p>شرف: بزرگواری، حرمت و اعتباری که از چیزی یا انجام کاری، درنگ، اهمال کردن</p> <p>رعایت کردن ارزش‌های اخلاقی به وجود می‌آید.</p> <p>طفره رفتن: خودداری کردن از انجام کاری از روی قصد و با بهانه آوردن، به ویژه خودداری کردن از پاسخ صریح دادن به سوالی یا کشاندن موضوع به موضوعات دیگر</p> <p>کلافه: بی تاب و ناراحت به علت قرارگرفتن در وضع آزاردهنده</p>

سجده – همسطح – حزین – لحن
– برافروختن – انتها
اطراف – برانداز – سنگر – تحویل
– موضع – یقیناً – فرصت – چرت
– سیرخواب – مزمزه – برخیزید
تمایل – تفنج – معركه – مهیب –
هضم – مَعْبَر – محوطه – خاک ریز
– تیربار – دوشکا – حفاظ
خوابیده – رقم – ذله – عجیب –
ذوق – انهدام – غریبانه –
جگرخراشتراست – جناق – رقم – تعلل
– موظّف – تَشَرُّ – شهادتین –
بیهوش – قاب – موثر – طریق –
سرافراز – حیثیت – وصف – زلف –
دیباچه – زیور – خاطر – شامگاه –
بی ملاحظه – حُسْن – شرمندگی –
شاهد – محضر – اسارت –
اشارت – اشتیاق – مسلم – لبریز –
روضه – قتلگاه

گُردان: واحد نظامی که معمولاً شامل سه گروهان است.

متقاعد: مُجاب شده، مجاب، قانع شده؛

متقاعدکردن: مجاب کردن، وادر به قبول امری کردن

مجسم: به صورت جسم درآمده، تجسم یافته

محضر: دفترخانه، دادگاه

مُسْلِم: پیرو دین اسلام

مُصْرِ: اصرارکننده، پافشاری کننده

معَبَر: محل عبور، گذرگاه

خشاب: جعبه فلزی مخزن گلوله که به اسلحه وصل می‌شود و گلوله‌ها پی‌درپی از آن وارد لوله سلاح می‌شود.

دنج: ویژگی جای خلوت و آرام و بدون رفت و آمد

دیباچه: آغاز و مقدمه هر نوشتہ

درس دوازدهم: گذر سیاوش از آتش

املا

سیاوش – کاووس – خیره سر –
زابل – فرهیختگی – رزم – بزم –
سودابه – آزرم – حیا – عفاف –
نمی سپارد – متهم – سپهبد – سبو –
گزند – هاماوران – جهاندار –
رسوا – بسپرم – دل گسل –
ساروان – هیون – هیزم – تطاول –
آتش فروز – زبانه – سراسر – زرین –
هشیوار – تازی – نعل – پراگنده –
بهای رها – دهش – تپش – غو –
قبا – سمن – هامون – پوزش –

لغت

شبیخون: حمله ناگهانی دشمن در شب
طرح افکنندن: کنایه از بنا نهادن؛
طرح ظلم افکنندن: سبب پیدایش و گسترش ارتفاع ولایت؛ عایدات و درآمدهای مملکت
اندیشه: بدگمانی، اندوه، ترس، اضطراب، فکر
ایمن: در امن، دل آسوده
بریان: در لغت کباب شده و پخته شده بر آژرم: شرم، حیا
ارتفاع: محصول زمین‌های زراعتی؛
اندیشه: بدگمانی، اندوه، ترس، اضطراب، فکر
ایمن: در امن، دل آسوده
بریان: در لغت کباب شده و پخته شده بر آتش، مجازاً ناراحت و مضطرب؛ بربان شدن: غمگین و ناراحت شدن، در سوز و گداز بودن
پُرمایه: گران‌مایه، پرشکوه؛
مایه: قدرت، توانایی
تازی: اسبی از نژاد عربی با گردن کشیده و پاهای باریک

ملوک عجم: پادشاهان ایران
عفاف: رعایت اصول اخلاقی، پرهیزکاری، پارسایی
غربت: غریبی، دوری از خانمان
فرهیختگی: فرهیخته بودن، فرهیخته، برخوردار از سطح والای از دانش، معرفت یا فرهنگ

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

تنگ - شبیخون - صاحبدلان
خسرو - مراغه - رصدخانه - خرق
عادت - گذر - ضربت - آزادگان -
تیغ - مجروح - گریز - نهنگ =
عَجم - تطاول - رعیت - اذیت -
مکاید - کُربت - غربت - ارتفاع -
ولایت - نقصان - خزانه - تهی -
مصيبت - زوال - ضحاک - عهد -
حَشْم - مقرر - تعصّب - تقویت -
طرح - پیشه - سلطان

فریادرس: یاور، دستگیر
کُربت: غم، اندوه؛
کُربت جور: اندوه حاصل از ظلم و ستم
مقررشدن: قرارگرفتن، ثبات و دوام یافتن
مکاید: ج مکیده یا مکیدت: کیدها، مکرها،
حیله‌ها
ملِک: پادشاه، سلطان
موبد: روحانی زرتشتی، مجازاً مشاور
نقصان: کم شدن، کاهش یافتن
نماز بردن: تعظیم کردن، عمل سر
فروداوردن در مقابل کسی برای تعظیم
نواختن: کسی را با گفتن سخنان محبت آمیز
یا بخشیدن چیزی مورد محبت قراردادن
نیک پی: خوش قدم
نیکی دهش: نیکی کننده
ولایت: کشور، سرزمین
هشیوار: هوشیار، هوشیارانه، آگاهانه
هیون: شتر، به ویژه شتر قوی هیکل و درشت
اندام

تپش: اضطراب ناشی از گرمی و حرارت،
گرمی و حرارت
تطاول: ستم و تعدّی، به زور به چیزی دست
پیدا کردن
تعصّب: طرفداری یا دشمنی بیش از حد
نسبت به شخص، گروه یا امری؛
به تعصّب: به حمایت و جانبداری
حَشَم: خدمتکاران، خویشان و زیردستان
فرمانروا
حلقه به گوش: کنایه از فرمانبردار و مطیع
خَسْتَن: زخمی کردن، مجروح کردن
خُود: کلاه خود
خیره‌سر: گستاخ و بی‌شرم، لجوج
دستور: وزیر، مشاور
زوال: نابودی، از بین رفتن
سبو: کوزه، ظرف معمولاً دسته‌دار از سفال یا
جنس دیگر برای حمل یا نگه داشتن مایعات
سپردن: طی کردن، پیمودن
سمن: نوعی درخت گل، یاسمن

درس سیزدهم: خوان هشتم

املا

خوان هشتم - هان - سورت - سوز
- وحشتناک - تیره - قهوه خانه -
همگنان - نقال - آتشین - پیغام
- نای - سکوت - چوب دستی -
منتشا - حدیث - مست - صحنه
- صدف - ماخ سالار - هریوه -
مات - عیار - مهر - شعر - محض
- تیره بختی - خیس - شهراب -

لغت

تنيده: در هم یافته
رجَز: شعری که در میدان جنگ برای
مفاحرہ می خوانند.
زنده: ابزار و مبنای سنجش، معیار
مرادف: مترادف، هم‌ردیف
مرتعش: دارای ارتعاش، لرزنده
منتشا: نوعی عصا که از چوب گره‌دار ساخته
می‌شود و معمولاً درویشان و قلندران به دست
زخمکاری: ضربه مؤثر یا زخمی که موجب
مرگ می‌شود.
سورت: تندي و تیزی، حدّت و شدّت

تابوت - هماؤا - مرتعش - لحن - رَجَز - عِمَاد - تکيه - عرصه - زال - خواه - صلح - بهر - تهمتن - گرد سجستانی - پهناور - غیرتمند - زهر - سِنان - پهلوان هفت خوان - طعمه - تزویر - حس - هوش - اعتنا - طاق - همتا - طفلک - سایه - شغاد - چاهسار - ضجه - میزبان - کمند شصت خم خویش - شوق - رقابت - تنیده - لبریز - حالت - هشیار - سجود - تأمل - مثلث - محتو	می گیرند؛ برگرفته از نام «منتشا» (شهری در آسیای صغیر) ناورده: نبرد هریوه: هروی، منسوب به هرات (شهری در افغانستان) هول: وحشت انگلیز، ترسناک	ضجه: ناله و فریاد با صدای بلند، شیون طاق: فرد، یکتا، بی همتا عmad: تکیه گاه، نگاهدارنده؛ آنچه بتوان برآن (او) تکیه کرد.
--	--	---

درس چهاردهم: سی مرغ و سیمرغ

لغت	املا
<p>استغنا: بی نیازی، در اصطلاح، بی نیازی سالک دعوی: ادعای خواستن یا داشتن چیزی؛ از هر چیز جز خدا</p> <p>اعات: یاری دادن، یاری افسرده: منجمد، سرمزد</p> <p>اعنا: ج گنف، اطراف، کناره‌ها</p> <p>اولی: شایسته؛</p> <p>اولی تر: شایسته‌تر (با آنکه «اولی» خود صفت تفصیلی است؛ در گذشته به آن «تر» افزوده‌اند).</p> <p>تجربید: در لغت به معنای تنها یی گزیدن، ترک گناهان و اعراض از امور دنیوی و تقریب به خداوند؛ در اصطلاح تصوف، خالی شدن قلب سالک از آنچه جز خداست.</p> <p>تعَب: رنج و سختی</p> <p>تفرید: دل خود را متوجه حق کردن، دل از علایق بریدن و خواست خود را فدای خواست از لی کردن، فردشمردن و یگانه دانستن خدا؛ تفرید را عطار در معنی گم شدن عارف در</p> <p>صدرا: طرف بالای مجلس، جایی از اتاق و مانند آن که برای نشستن بزرگان مجلس اختصاص می‌یابد؛ مجازاً ارزش و اعتبار کلان: دارای سن بیشتر گرم رو: مشتاق، به شتاب رونده و چالاک، کوشما</p> <p>گرده: قرص نان، نوعی نان مخاصمت: دشمنی، خصومت مصاحب: همنشینی، هم صحبت داشتن</p>	<p>جمع - مرغان - شهریار - اقلیم - هدهد - افسر - گشته ام - اطراف - اکناف - گیتی - آگاه - پرندگان - کوه قاف - آشیان - همتا - ذره - شکوه - مهروزی - جملگی - خطرات - هراس - تحمل - پوزش - هموار - محبوب - صاحب - زوال - طاووس - عذر - آرزو - گلزار - صفا - معذور - شاهان - دل باخته - بهانه - طلب - راهبر - رهنمون - قرعه - قضا - دراز - هراسناک - جرئت - فرسنگ - تَعْب - غرق - سوزنده - سرکش - بتا بد - معرفت - عالی صفت - قدر - حقیقت - صدر - استفنا - دعوی - معنا - افسرده - توحید - تفرید - تجرید - حیرت - دائم - حسرت -</p>

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

حیران – تحریر – فقر – سایه – وحشت
– نخستین – منزل – زاری – همت –
روزگار – خستگی – همگی – سروش
غیبی – شادمانی – محبو – قبا – طرب
– تجدید – طبق – معیار – باغ قدس
– جلوه گاه – وصلت – مجاز – فراز –
گل و خار – نسخه – نجم رازی –
مصطفی – اشتهر – وجه – زاد و توشه
– مخاصمت – آخرالامر – قرار –
موقع – حاضر – اعانت

مقالات: جِ مقالات، گفتارها، سخنان
وادی: سرزمین، در متن درس مجازاً در
معنای «بیابان» کاربرد دارد.

معروف به کار می‌برد؛ یعنی وقتی که در
توحید غرق شد، آگاهی از این گمشدگی را
گم کند و به فراموشی سپارد.

درس شانزدهم: کباب غاز

املا

کباب غاز – موقع – ترفیع – رقبه –
هم قطار – قرار و مدار – ولیمه –
صحیح – عزّت – فوراً – عیال –
تازگی – عروسی – ظرف و کارد –
مالیه – بودجه – ابدأ – خرت و پرت
– مابقی – نقداً – سماق – آزگار –
صابون – عاریه – اوقات تلخ –
محال – شکوم – چاره – موافقت –
پذیرایی – غاز – معهود – اعلا –
کباب بره ممتاز – مخلفات – تخت
خواب – بی نظیر – دیلاق – لات و
لوت – بدريخت و بد قواره – زيارت
– مسرور – مشعوف – غول – صله
ارحام – لهذا – واترقيده – تک و
پوز – گريه – شسته – تصور –
رأس – هندوانه – ورانداز – عجائب
– هراسان – عقلت – آبرو – سربه

لغت

آزگار: زمانی دراز؛ ویژگی آنچه بلند و طولانی **تصنیعی**: ساختگی
به نظر می‌آید.

تک و پوز: دک و پوز: به طنز، ظاهر شخص
به ویژه سر و صورت

تبشوشه: لوله سفالین یا سیمانی کوتاه که در
زیر خاک یا میان دیوار می‌گذارند تا آب از آن
خانمان؛ **جُل**: کنایه از فقیر، بی‌چیز، بی-

استشاره: رایزنی، مشورت، نظرخواهی
اطوار: رفتار و یا سخنی ناخوشایند و ناهنجار **بزرگتر از مطلقاً**

استیصال: ناچاری، درماندگی
اعلا: برتر، ممتاز، نفیس، برگزیده از هر چیز
امتناع: خودداری، سرباز زدن از انجام کاری

جیر: نوعی چرم دباغی شده با سطح نرم و
انضمایم: ضمیمه کردن؛ به انضمام: به ضمیمه،
پرzedar که در تهیّه لباس، کفش، کیف و مانند
آنها به کار می‌رود.

بادی: آغاز (در اصل به معنی آغازکننده است)
بحبوحه: میان، وسط

چلمن: آن که زودفریب می‌خورد، هالو؛ بی-

عُرضه، دست و پاچلتی

مُهْر - حقّاً - منطقی - استشاره - منحصر - کودن - ملتفت - حلاج - معهود - مبلغ - سرخ و سیاه - حلقوم - قید - منصرف - دکان - استیصال - طبیب - قدغن - قداق - تشریف - پرت و پلا - اسکناس - قول - زوایا - مخیله - نشخوار - دقیق - سرسی - ضعیف - شبستان - دماغ - گره - مهارت - احد - وجّنات - تعارف - پهلو - محمل - احوال - شغل - گز - باقلوا - سوغات - قدّ دراز - کج و معوج - جویده - غیر متربّه - سپاسگزاری - مهلت - پهلو - استدعا - عاجزانه - صرف - کاه - اصرار - دلی از عزا - بستری - متعارف - ایا و امتناع - پوزقد - آراستن - تخلّف - حلقه - صیغه - بلعت - اهتمام - تام - کراوات - پوتین - بزاق - طاووس - مست - وار - تعجب - قالب بدن - جامه - درزی ازل - قامت - متانت - تعارفات معمولی - برگزار - وقار - فاضل - لایق - معرفی - مقرّه - قلباً مسرور - معهود - آسوده - محتاج - تفکر - تصور - جایز - حرافي - بذله - لطیفه - متکلم - وحده - بلاعارض - امامزاده - حضرت - عبدالعظیم - منچستر - لعنت - حنجره - تنبوشه - بلعیدن - قلببه - قصیده - فغان - مرحا - ادعًا - فضل - مکرر - حضار - کباده - محظوظ - جبهه - حقیقتاً - تخلص - تحفیر - زواید -	حضور: آنان که در جایی یا مجلسی حضور دارند؛ حاضران حلقوم: حلق و گلو خرت و پرت: مجموعه‌ای از اشیا، وسائل و خرده ریزهای کم ارزش خرخره: گلو، حلقوم خورد رفتن: ساییده شدن و از بین رفتن خمره: ظرفی به شکل خُم و کوچک‌تر از آن خفايا: ج خفیه، مخفیگاه؛ در خفایای ذهن؛ در جاهای پنهان ذهن خوش مشربی: خوش مشرب بودن؛ خوش معاشرتی و خوش صحبتی درزی: خیاط دوری: بشقاب گرد بزرگ معمولاً با لبه کوتاه دیلاق: دراز و لاغر سرسرا: محوطه‌ای سقف‌دار در داخل خانه‌ها که در ورودی ساختمان به آن باز می‌شود و از آنجا به اتاق‌ها یا قسمت‌های دیگر می‌روند. (امروزه سرسرا را فرهنگستان به جای واژه بیگانه «هال» و همچنین واژه بیگانه «لای» به تصویب رسانده است) سکندری: حالت انسان که بر اثر برخورد با مانع، کنترل خود را از دست بدهد و ممکن است به زمین بیفتد؛ سکندری خوردن: حالت سکندری برای کسی پیش‌آمدن	بدقواره: آن که یا آنچه ظاهری زشت و نامتناسب دارد؛ بدترکیب بذله: شوخی، لطیفه برجک: سازهٔ چرخانی که روی تانک قرار دارد و به کمک آن می‌توان جهت شلیک توپ را تغییر داد. بقوّلات: انواع دانه‌های خوارکی بعضی گیاهان مانند نخود و عدس، حبوبات بلامعارض: بی‌رقیب بلعت: فروپُردم، بلعیدم؛ صرف کردن صیغه بلعت: خوردن پاپی شدن: در امری اصرار ورزیدن پتیاره: زشت و ترسناک پرت و پلا: بیهوده، بی‌معنی؛ به این نوع ترکیب‌ها که در آنها لفظ دوم، اغلب بی‌معنی است و برای تأکید لفظ اول می‌آید، «مرکب اتباعی» یا «اتباع» می‌گویند. ترفیع: ارتقا یافتن، رتبه گرفتن تصدیق: تأیید کردن درستی حرف یا عملی، گواهی دادن به صحّت امری شبان: چوپان شخیص: بزرگ و ارجمند شرفیاب شدن: آمدن به نزد شخص محترم و عالی‌قدر، به حضور شخص محترمی رسیدن شش دانگ: به طور کامل، تمام
---	---	---

لغت و املاء

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

- متروک - اصرار - مرحوم
- پیشاوری - مؤلف - استعمال
- حضار - تصدیق - سزاوار - اثنا
- سرسرا - عمارت - هم قطار
- احتمال - احیاناً - کاینات - اعتنا
- تپیدن - غازفریه - برشته - به محض - خرخره - مائدہ - محظوظ
- تظاهرات - شخصیس - توطئه - می ماسد - بغل - محض - حفظ
- ظاهر - ساطور - قصاب - ضمناً - یک ریز - تعارف - لاقل - بی حیا - آلوی برغان - منحصراً - میزان
- محض - مختصر - قحطی زدگان - حلقوم - کتل - گردنه - مراحل
- مضغ - بلع - هضم - تحلیل - گوشت خوار - تحولات - حبوبات
- لیسیده - گلگون - لخت لخت - قطعه بعد اخri - جماعت
- کرکس - گورستان - منظره - هولناک - تحويل - خنده زورکی - خوشامدگویی - ساختگی
- بجوحه - زوال - بی ثباتی - شقاوت - پتیاره - وفاحت
- بدقواره - جستم - طنین انداز - معیت - مایتعلق به - حلقوم - بلعیده - صندوقچه - ورزید - ناز شستت - نثار - ادا و اطوار - هویدا
- حق حق کنان - تقصیر - بهانه - تراشی - خمره روغن - احوال - تسکین - غلیان - حیاط - قشر - تصنیع - مزاحم - تأسف - فضل

ما يتعلق به: آنچه بدان وابسته است.

مایحتوی: آنچه درون چیزی است.

متفرّعات: شاخهها، شعبهها (در متن به معنی متعلقات به کار رفته است)

متکلم وحده: آن که در جمعی تنها کسی باشد که سخن می‌گوید.

مجلس آرا: آن که با حضور خود سبب رونق مجلس و شادی یا سرگرمی حاضران آن می‌شود؛ بزم آرا

محظوظ: مانع و مجازاً گرفتاری و مشکل؛ در محظوظگیر کردن: گرفتاری پیدا کردن، در مقابل امر ناخوشایند قرار گرفتن (املای این واژه به صورت محذور نیز آمده است)

محظوظ: بهرهور

مخلفات: چیزهایی که به یک ماده خوردنی اضافه می‌شود یا به عنوان چاشنی و مزه در کنار آن قرار می‌گیرد.

مضغ: جویدن

معهود: عهدشده، شناخته شده، معمول

معوج: کج

نامعقول: آنچه از روی عقل نیست؛ برخلاف

عقل

واترقیدن: تنزل کردن، پس روی کردن

وجنات: صورت، چهره

ولیمه: طعامی که در مهمانی و عروسی می‌دهند.

شکوم: شگون؛ میمنت، خجستگی، چیزی را به فال نیک گرفتن

شیء عجب: اشاره به آیه «إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجَابٌ» (سوره ص / آیه ۵)؛ معمولاً برای اشاره به امری شگفت به کار می‌رود.

صلة ارحام: به دیدار خویشاوندان رفتن و از آنان احوالپرسی کردن

عاریه: آنچه به امانت بگیرند و پس از رفع نیاز آن را پس دهند.

علامه: آن که درباره رشته‌ای از معارف بشری دانش و آگاهی بسیار دارد.

غلیان: جوشش عواطف و احساسات، شدت هیجان عاطفی

قطعه بعد آخری: تکه‌ای بعداز تکه دیگر

کاهدان: انبار کاه

کان لم یکی شیئاً مذکوراً: بخشی از آیه اول سوره دهر است به معنی «چیزی قبل ذکر نبود»؛ در این داستان یعنی تمام خوارکی‌ها سر به نیست شد.

کباده: وسیله‌ای کمانی شکل در زورخانه از جنس آهن که در یک طرف آن رشته‌ای از زنجیر یا حلقه‌های آهنی متعدد قرار دارد؛ کباده

چیزی را کشیدن: ادعای چیزی داشتن، خواستار چیزی بودن

کتل: پشته، تپه

کلاشینکف: سلاحی در انواع خودکار و نیمه خودکار، دارای دستگاه نشانه روی مکانیکی و

- نودوز - کلیه - متفرعات
 انضمام - مایحتوی - چلاق - تیر
 - ترفیع رتبه - گله - گله - ارمیا
 - تانک - توجه - موقع - دفعه -
 علامه - منظور - مطمئن -
 کلاشینکف - مسلسل - هیکل -
 قیافه - گنده - بیهوده - موتور
 دیزلی - احتمالاً - حواس -
 مهندس - آرپی جی - وهم - قوم
 - واقعیت - تفنگ - مقابله -
 سکندر - مسلح - تعقیب - محکم
 - آغوش - تیره و تار - مبهوم -
 موعتش - زانو - کوتاه دیدگی -
 خیزد -

همقطار: هریک از دو یا چند نفری که از نظر درجه، رتبه و یا موقعیت اجتماعی در یک ردیف هستند.

دو نوع قنداق ثابت و تاشو؛ برگرفته از نام اسلحه ساز روسی.

کلک: آتشدانی از فلز یا سفال؛ کلک چیزی را کندن؛ خوردن یا نابود کردن چیزی

هویدا: روشن، آشکار

کندن؛ خوردن یا نابود کردن چیزی

درس هفدهم: خنده تو

املا

سوسن - دگرگونی - رهایی - آخته
 کف آلوده - برفرازد - بهاران - انتظار
 - جزیزه - دستاورده - سزاوار - سو -
 پیچ و تاب - غم - تبسم - ستارگان
 - درخشندگی - غایی - اکتفا -
 رهگذر - بایست - خلفت - ذی حیات
 - اوه - بی حد و کران - عقاب آسا -
 تندره

لغت

ذی حیات: دارای حیات، زنده، جاندار

آخته: بیرون کشیده، برکشیده

سرحد: مرز، کرانه

دستاورده: نتیجه، پیامد، حاصل آنچه با تلاش

غایی: منسوب به غایت، نهایی

به دست آید.

مای درس گروه آموزشی عصر

درس هجدهم: عشق جاودانی

املا

مخیله - ترسیم - سجایا - ارزشمند
 - ذکر - تلاوت - معشوق - غبار -
 حراج - اهمیت - ناگریز -
 سالخوردگی - موضوع - صحیفه -
 ظاهر - صحیفه - مضمون - عجب -
 عتاب - قواعد - وسوسه - مقاومت -

لغت

جلی: ویژگی خطی که درشت و واضح باشد و از دور دیده شود.

ابهت: بزرگی و شکوه که سبب احترام یا ترس دیگران می شود.

سجایا: ج سجیه، خوها، خلقها و خصلتها

اعلان: آشکار کردن چیزی و با خبر ساختن

صحیفه: کتاب

مردم از آن

عتاب: سرزنش، ملامت، تندی

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

جماعت – اعلان – منتشر – متوقف –
شتاب – غلبله – کوی و بزرن – همواره
– همه‌مهه – تأخیر – مهر – نظر –
حضور – نیمکت – تسکین – عمول
– توزیع جوازی – بازرس – ابهت –
دهکده – مأمور – کنه – بستر –
خطوط – احوال – غرق حیرت –
کرسی – نواحی – دقت – قناعت –
تأسف – تلف – بازیچه – کُهن – متأثر
– تنبیهات – ضربات – صفحه – ضمیر
– محو – انتهای – تاسف – لحظه –
خدمت گزار – قدر – مستغرق – راضی
– رسا – جرئت – سرزنش – کفایت –
متتبه – افسوس – ملامت – مستقل
– اهتمام – مستقل – هوس – رخصت
– حفظ – مغلوب و مهترور – وداع –
معرفت – تحریر – کتابت – اهتزاز –
ترنّم – ثابت – اوضاع – فرسوده –
عرش – جان کاه – قوت – خونسردی
– عمر – عینک – بستر – هیجان –
حالتی غریب – دریغا – شیپور –
طنین – مهابت – بعض

غَرس: نشاندن و کاشتن درخت و گیاه

كتابت: نوشتن، تحریر، خوشنویسی

کفایت: کافی، بسنده

متتبه شدن: به زشتی عمل خود پی بردن و

پندگرفتن

مخیله: خیال، قوّه تخیل، ذهن

معمر: سالخورده

اهتمام: کوشش، سعی، همت گماشتن،

اهتمام ورزیدن در کاری: همت گماشتن به

انجام دادن آن

بیشه: زمینی که در آن به طور طبیعی

گیاهان خودرو و درخت روییده باشد.

تسکین: آرامش، آرام کردن

تناور: دارای پیکر بزرگ و قوى

نيايش : لطف تو

افسرده: بی بهره از معنویت، بی ذوق و حال

جبین: پیشانی

روایی: ارزش، اعتبار

ماي درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

مشابههای املایی (کلمات هم آوا و شبیه)

ء - ع - ا

عاجل: شتاب کننده، اکنون

۱. آجل: آینده

عِذار: رخسار، صورت

۲. ازار: لنگ، شلوار

علَم: پرچم، نشانه

۳. آلم: رنج و سخنی

علیم: دانا

۴. الیم: دردناک

عمارت: ساختمان

۵. امارت: فرمانروایی

عبا: بخشی از لباس مردان در قدیم

۶. ابا: پرهیز

عَجل: شتافت

۷. آجل: زمان مرگ، مهلت

عَزل: برکناری، خلع

۸. آزل: آغاز زمان

عرض: یکی از ابعاد

۹. ارض: زمین

عنَا: درد ورنج

۱۰. اباء: ظرف

عيار: معیار سنجش، اندازه گرفتن

۱۱. ایار: ماه سوم بهار در تقویم رومی

عمل: کار و فعل

۱۲. آمل: آرزو

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

براعات: برتری

۱۳. برائت: تبرئه شدن

تعَدّی: تجاوز

۱۴. تأدی: ادا کردن

تعلُّم: یادگیری

۱۵. تأله: دردمندی

خلع: برکناری، برکنندن

۱۶. خلا: حالی

سَماع: مجلس شنیدن موسیقی و رقص عرفانی

۱۷. سَماء: آسمان

ضياع: جِ ضياع: زمین کشاورزی

۱۸. ضياء: روشنی

مبِدِع: ابداع کننده، مبتکر و مختار

۱۹. مَبدأ: آغاز

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

مُعاصر: هم‌عصر

۲۰. مَآثر: آثار

معمور: آباد

۲۱. مأمور: امر شده

مَعوْنَت: یاری

۲۲. مَؤْونَت: هزینه زندگی

مَرْعِى: رعایت شده

۲۳. مَرْئَى: نمایان

رفعت: بلندی

۲۴. رأفت: مهربانی

طبع: ج. طبع، سروشتها

ت - ط

۲۵. اتباع: پیروان

۲۶. تَّبَع: پیروی

طراز: ذات و سرشت / چاپ کردن

۲۷. تراز: ابزار در بنایی / اختلاف دخل و خرج

طور: نام کوهی

۲۸. تور: نوعی دام، نوعی پارچه

طین: گل

۲۹. تین: انجیر

سطور: سطرها

۳۰. ستور: چهارپا

طاق: سقف قوسی شکل / تک و منفرد

۳۱. تاق: نوعی درخت

فِطْرَة: ذات و سرشت

۳۲. فَتَرَت: سستی و ضعف

مُطَاع: اطاعت شده

۳۳. مَتَاع: کالا

مطبوع: خوشایند

۳۴. متبع: تبعیت شده

طوفان: باد و باران فراوان و شدید

۳۵. توفان: خروشند و غرّان

ه - ح

آشباه: ج شبِه: مثل و مانند

۳۶. آشباح: ج شَبَح: سایه

بحر: دریا

۳۷. بُهْرَه: بُهْرَه

تحدید: تعیین مرز

۳۸. تهدید: ترساندن، بیم دادن

حور: سیه‌چشمان بهشتی

۳۹. هور: خورشید

حدی: آوازی که شتربان برای شتر می‌خواز

۴۰. هُدَى: هدایت

صحو: هوشیاری

۴۱. سهو: خطأ، فراموشی

شَبَح: سایه

۴۲. شبِه: مانند

مَحْمِل: سازهای که بر شتر می‌بندد و در آن می‌نشینند.

۴۳. مُهَمَّل: سخن بیهوده و بی معنی

نواحی: ناحیه‌ها

۴۴. نواهی: نهی‌ها

حايل: مانع

۴۵. هايل: ترسناک

حَجَر: سنگ

۴۶. هِجْر: جدایی و هجران

حول: نیرو و قدرت / پیرامون و حوالی

۴۷. هول: ترس / دست پاچگی

مُبَاهَات: ج مباح: آنچه مجاز و رواست.

۴۸. مباهات: نازیدن، افتخار کردن

حرس: نگهبانی، نگهبان

۴۹. هَرَس: بریدن شاخه‌های زايد

ماه دارس

گروه آموزشی عصر

ق - غ

www.my-dars.ir

لغاء: لغو کردن

۵۰. القاء: منتقل کردن، آموختن، تلقین

بغل: کنار

۵۱. بَقْل: سبزی و تره بار

رَغْم: بر خلاف میل، به خاک مالیدن بینی کسی

۵۲. رَقْم: عدد، نوشته

غلایان: جوشش

۵۳. قلیان: ابزار استعمال دخانیات

فَراغ: آسودگی و رهایی

۵۴. فِرَاق: جدایی و هجران

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

غازی: جنگجو

۵۵. قاضی: داور، حکم کننده

غالب: چیره

۵۶. قالب: شکل

غَدر: خیانت و نیزندگ

۵۷. قَدْر: قضاوقدر / اندازه / ارزش

غَدِير: آبگیر

۵۸. قدیر: توانا

غَرَابت: دور بودن از ذهن، پیچیدگی

۵۹. قِرَابت: نزدیکی، خویشاوندی

غَرَض: نیت بد

۶۰. قرض: وام

غُوى: گمرا

۶۱. قوی: نیرومند

مستغلات: زمین کشت غلات

۶۲. مستقلات: امور مستقل

مَغلوب: شکست خورده

۶۳. مغلوب: دگرگون شده

غَرِيب: بیگانه

۶۴. قریب: نزدیک

پَرْتَغال: نام کشور

۶۵. پرتقال: نام میوه‌ای

ماي درس

اَثاث: اسباب خانه

س - ث - ص

اِصرار: پافشاری

۶۶. اساس: پایه

انتصاب: گمامشته شدن

۶۷. آسرار: رازها

۶۸. انتساب: نسبت داشتن

ثِقَت: اطمینان

۶۹. سَقَط: مرده، کمارزش، بیهوده

ثَمَن: قیمت

۷۰. سَمَن: نوعی گُل

ثَمِين: قیمتی

۷۱. سَمِين: چاق

ثَنَا: ستایش

۷۲. سَنا: روشنی

۷۳. ثواب: اجر کار نیک	صواب: درست
۷۴. رَسَا: شیوا	رَثَا: سوگ
۷۵. سفر: رفتن از شهری به شهری	صفر: ماه نخست سال قمری
۷۶. سفیر: فرستاده	صفیر: صدای شبیه سوت
۷۷. سِلاح: جنگ‌افزار	صلاح: مصلحت
۷۸. سوت: صفیر	صوت: صدا
۷۹. سور: جشن	صور: شیپور
۸۰. سورت: تندی و شدت	صورت: ظاهر و چهره
۸۱. سیف: شمشیر	صیف: تابستان
۸۲. شست: انگشت دست	شصت: عدد ۶۰
۸۳. سبا: سرزمین سبا	صبا: باد صبا
۸۴. سُخره: مسخره کردن	صَخْرَه: سنگ سخت و بزرگ
۸۵. سَرِه: پاک و خالص	صُرْه: کیسه زر
۸۶. مسلوب: سلب شده، گرفته شده	مصلوب: به صلیب کشیده شده
۸۷. مستور: پوشیده	مسطور: نوشته شده
۸۸. منسوب: نسبت داده شده	منصوب: گماشته شده به کاری
۸۹. نسب: تبار	نصب: قراردادن، گماشتن
۹۰. منصور: نصرت یافته، یاری شده	منثور: نوشته‌ای که به شعر و نظم نباشد
۹۱. نصر: پیروزی	نشر: در ادبیات متضاد نظم

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

ز - ذ - ظ - ض

آزار: رنج

۹۲. آذار: ماه اول سال رومی

آزر: نام پدر ابراهیم پیامبر

۹۳. آذر: ماه نهم

تعویض: عوض کردن

۹۴. تعویذ: حرز، دعای دفع بلا

جَذر: ریشه عدد

۹۵. جَزَر: پایین رفتن آب دریا

حَذَر: پرهیز

۹۶. حَضَر: متضاد سفر

زَغَن: نوعی پرنده

۹۷. ذَقَن: چانه

حوضه: منطقه‌ای که آبهایی به آن می‌ریزد.

۹۸. حوزه: گستره و ناحیه

زرع: کشاورزی

۹۹. ذرع: حدود یک متر

ذکی: باهوش و باذکاوت

۱۰۰. زکی: پاک

ذِلت: خواری

۱۰۱. زَلْت: لغزش و گناه

ضمین: ضامن، کفیل

۱۰۲. زمین: سرزمین، کره خاکی

ضخامت: کلفتی

۱۰۳. زخت: خشن

ظَهَر: پشت

۱۰۴. زهر: سَم

نذیر: ترساننده و بیمدنه

۱۰۵. نظیر: همانند

ذمایم: جِ ذمیمه: ناپسند

۱۰۶. ضمایم: جِ ضمیمه: پیوست

غمز: سخن‌چینی، آشکار کردن رازها

۱۰۷. غَمض: چشم پوشی

مضموم: دارای ضمه

۱۰۸. مذموم: ناپسند

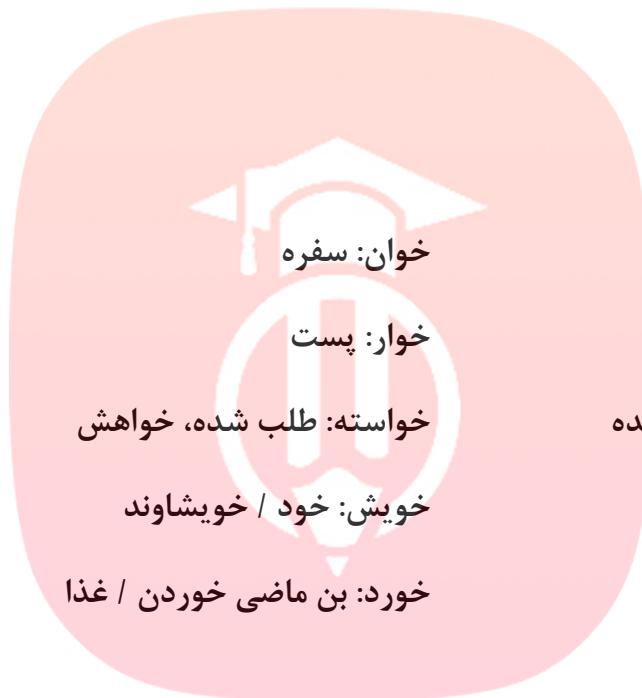
مرزی: مربوط به مرز

۱۰۹. مرضی: مورد پسند و رضایت

ذی: صاحب و دارنده

۱۱۰. زی: لباس / سوی

نقض: شکستن، زیر پا نهادن	۱۱۱. نغز: خوش
گزاردن: انجام دادن، ادا کردن، بیان کردن	۱۱۲. گذاردن: گذاشتن، نهادن، قراردادن
زلال: پاک	۱۱۳. ضلال: گمراهی
غزا: جنگ	۱۱۴. قضا: حکم کردن، فرمان خدا
هضم: گوار	۱۱۵. هزیمت: عقب نشینی و شکست

» و « ناخوانا

۱۱۶. خان: آقا

۱۱۷. خار: تیغ گیاهان

۱۱۸. خاسته: بلند شده، پدید آمده

۱۱۹. خیش: گاوآهن

۱۲۰. خُرد: کوچک و ریز

تمرین

ماي درس

گروه آموزشی عصر

کلمه‌ی مناسب را انتخاب نمایید.

ساختمان، بنا کردن، آباد کردن - فرمانروایی
www.my-dars.ir

عمارت - امارت

و مرادش آن بود تا اهل شام مر او را نشناسند و بد و تولا نکنند و به (عمارت - امارت) وی رغبت ننمایند.

نور - ج. ضیعت، زمین زراعتی، دارایی

ضیایا - ضیاع

او را گفتند: فلان مقدم فرمان یافت و از او (ضیایا - ضیاع) بسیار مانده است و فرزندان او به درجه استقلال نرسیده اند.

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

نشانه، پرچم- درد و رنج

علم-الم

تن را (علم-الم) طاعت بچشاند چنان که حلاوت معصیت چشانید.

برتری و کمال- بیزاری، پاکی از عیب و تهمت

براعت - برائت

اما چون ضرورت انصاف نقاب حسد از جمال خویش بگشاید، و در آیات (براعت- برائت) و معجزات صناعت که این کتاب بر ذکر و اظهار بعضی ازان مشتمل است تأمیلی بسزا رود.

شتایبان، اکنون، زمان حال- آینده

عاجل- آجل

(عاجلی- آجلی) به تشویش محنت (عاجل- آجل) خلاف رای خردمندان است.

رعایت شده- نمایان

مرعی - مرئی

و اگر مواضع حقوق را به امساک (نامرئی- نامرئی) گذارد، به منزلت درویشی باشد از لذات نعمت محروم.

گروه آموزشی درس

رفتار و کردار- امید، آرزو

عمل- امل

و پرسیدند از تصوّف؛ گفت: «کوتاهی (عمل- امل) است و مداومت بر (عمل- امل).»

هزینه- یاری

مؤونت- معونت

مرا هیچ تدبیر موافق تر از صلح گربه نیست که در عین بلا مانده است و بی (مؤونت- معونت) من از آن خلاص نتواند یافت.

آثار نیکو، کارهای پسندیده - هم‌عصر

سوابق خدمتکاران، نیکو پیش چشم دارد و مساعی و (ما آثر - معاصر) ایشان بر صحیفه دل بنگارد و آن را ضایع و بی ثمرت نگرداند.

امر شده به کاری - آباد شده

واز مشهوران این طریقت یکی وی بوده است، ستوده به همه زبان‌ها اندرا میان ملل و احوالش (مأمور - معمور) به صدق و اخلاص.

زمان مرگ، مهلت - شتافتن

صیاد بی روزی در دجله ماهی نگیرد و ماهی بی (اجل - عجل) در خشکی نمیرد.

جامه‌ای گشاد و بلند - خودداری

فنزه (عبا - ابا) نمود و گفت: مطاوعت ملک بر من فرض است، و بادیه فراق او بی شک دراز و بی پایان خواهد گذشت.

برکنار کردن - زمان بی ابتداء

آن محترم علم و عمل، آن محترم حکم (عزل - ازل)، آن صدیق توکل و اخلاص...

www.my-dars.ir

پوشش - یک خط از نوشه

تا در قبضه او محفوظ بود و در (ستر - سطر) او از خلق محبوب گردد.

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

سطرها - چهارپا

سطور - ستور

به صواب آن نزدیکتر که مزدوری چند حاضر آرم و (سطور - ستور) بسیار کرا گیرم و جمله به خانه برم.

سقف قوسی ، طاقچه، تک و منفرد- نوعی درخت

طاق - تاق

تو داری (طاق - تاق) ابرویی که جفتش نیست در عالم تویی آن کس که در عالم، به جفت ابروان (طاقی - تاقی)

پیروی - بی معنی! خوش آیند، چاپ شده - پیروی شده

مطبوع - متبع

راستی مردود و مهجور و حق منهزم و باطل مظفر، و (متابع - مطابع) هوا سنت (مطبوع - متبع) و ضایع

گردانیدن احکام خرد

طريق مشروع.

پیروی، پیروان - طبع‌ها، سرشت‌ها

اتباع - اطاع

تا تفحص تمام نفرمایم خود را در کشتن او معدور نشناسم، که (اتباع - اطاع) نفس و طاعت هوا رای راست و تدبیر درست را بپوشاند.

کالا، سود و منفعت- اطاعت شده پیروی ذات و سرشت

متاع - مطاع

فقیر نه آن بود که دستش از (متاع - مطاع) و زاد خالی بود، فقیر آن بود که (تبعش - طبعش) از مراد خالی بود.

زندگانی- صحن خانه

حیات - حیاط

از آن که می داند که حق تعالی آنچه قسمت کرد در ازل- از خلق و رزق و اجل و (حیات - حیاط) و سعادت و شقاوت- جز آن نباشد.

خورشید- زن زیبای بهشتی

هور- حور

چو (هورم- حورم) نهان و چو (هور- حور) آشکارا   ولیک از حقیقت نه حورم نه هورم

تن، کالبد، سایه- نوعی سنگ قیمتی، مانند

شبح- شبه

او خداوندی است که او را (شبح- شبه) نیست و او را در نتوان یافت به هیچ وجهی.

ناحیه‌ها، مناطق- امور نهی شده

نواحی- نواهی

بنده اندر گَنَف اوامر و (نواحی- نواهی) بود و اندر سراپرده خود همیشه مشکور.

دریا- برای، بهره

بحر- بهر

بدان که ملوک از بهر پاس رعیت اند نه رعیت از (بحر- بهر) طاعت ملوک.

هراس، ترسناک- پیرامون، مانع و جداکننده

هول- حول (هايل- حايل)

و انواع (هول- حول) و خطر و مؤونت حضر و مشقت سفر بهر انتفاع بر حريص آسانتر که دست دراز کردن برای قبض
مال برسخی!

ماي درس
گروه آموزشی عصر

کجاوه که بر شتر بندند- کلام بی معنی و بیهوده، رها شده

محمل- مهمل

و گفت: مغبون آن کسی است که (محمل- مهمل) گذارد روزگار خویش به بطالت، و مسلط گرداند جوارح خود را بر
هلاکت.

حد و مرز چیزی را تعیین کردن- ترسانیدن، بیم دادن

تحدید- تهدید

قدرتیش اندروی صلابت نی. سمع و بصرش اندروی متجدد نی. کلامش اندروی تبعیض و (تحدید- تهدید) نی.

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

لغت و املاء

حرم‌ها، لباس حج گزاری - هرم‌ها

احرام - اهرام

همه عمر کعبه اقبال من در گاه او بوده است، اگر جان شیرین را عوضی شناسمی لبیک زنان (احرام - اهرام) خدمت گیرمی.

روا، جایز - ماه نو

حلال - هلال

صانعی که به دست صنعت، بلال حبسی زنگی دل شب را داغ (حلال - هلال) بر جبین نهاد.

آبگیر، تالاب - توانا

غدیر - قدیر

حی و علیم است. رؤوف و رحیم است. مرید و (غدیر - قدیر) است. سمیع و بصیر است.

آسودگی، رها شدن از کاری - جدایی و دوری

فراغ - فراق

اگر مصلحت بینی به شهر اندر برای تو مقامی بسازم که (فراغ - فراق) عبادت از این به دست دهد و دیگران هم به برکت انفاس شما مستفید گردند.

ماه درس

گروه آنلاین مدرس

قدر - غدر

و هر که ملک را بر (قدر - غدر) تحریض نماید و نقض عهد را در دل او سبک گرداند یاران و دوستان را در منجنیق بلا نهاده.

www.my-dars.ir

دور شدن، دوری از وطن - نزدیکی

غربت - قربت

و لطافت طبع و اعتدال مزاج و صحت سریرت به اسرار ایشان دیدار دهد تا (غربت - قربت) محققان و رفعت کبرای ایشان ببینند و...

بدهی - قصد، هدففرض - غرض

این است مَثَل خردمند روشن رای که فرصت مصالحت دشمن به وقت حاجت فایت نگرداند و پس از حصول (فرض - غرض) از مراعات جانب حزم و احتیاط غافل نباشد.

چیره و مسلط، قسمت بیشتر چیزی - شکل، پیکرغالب - قالب

صیادی ضعیف را ماهی قوی به دام اندر افتاد. طاقت حفظ آن نداشت ماهی بر او (غالب - قالب) آمد و دام از دستش در ربود و برفت.

لغو کردن، باطل کردن - مطلبی را به ذهن کسی افکندنالغا - القا

هر چه خواهد میکند در کشور دل شاه عشق عقل را کو زهرهای تا حجتی (الغا - القا) کند

راست و درست - پاداشصواب - ثواب

مصلحت آن است که از سر بصیرت اندیشه کامل کنی و وجه (صواب - ثواب) بشناسی.

گرانبهای - چاقتمین - سمین

ابلهی را دیدم (تمین - سمین). خلعتی (تمین - سمین) در بر و مرکبی تازی در زیر و کلاهی مصری بر سر.

گروه آموزشی عصرنسبت داشتن - نصب کردن، گماشتنانتساب - انتصاب

www.my-dars.ir

اعرابی‌ای از گروهی چیزی خواست. گفتند: تو کیستی؟ گفت: سوء اکتساب مرا از (انتساب - انتصاب) بازنگهداشته است.

شكل، ظاهر - شدت اثر، تنیدی و تیزیصورت - سورت

از حدت و (صورت - سورت) پادشاهان بر حذر باید بود که غالب همت ایشان به معظمات امور مملکت متعلق باشد.

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

لغت و املاء

رازها، نهفتن - پافشاری کردن

اسرار - اصرار

و هرگاه حوادث به عاقل محیط شود باید که در پناه صواب دود و برخطا (اسرار - اصرار) ننماید و آن را ثبات عزم نام نکند.

سنگ بزرگ و سخت - تمسخر، بیگاری

صخره - سخره

و گفته اند که همه تدبیرها (صخره - سخره) تقدير است و هرچند خردمند پرهیز بیش کند به دام بلا نزدیک تر باشد.

درستی، نیک شدن - ابزار جنگ

صلاح - سلاح

و انتفاع از بندگان آنگاه میسر گردد که ذات ایشان بخرد و عفاف و هنر و (صلاح - سلاح) آراسته باشد.

خطا، فراموشی - هوشیاری

سهو - صحو

و پوشیده نیست که آدمی از (سهو - صحو) و غفلت و جرم و زلت، کم معصوم تواند بود.

روشنایی - ستایش

سنا - ثنا

و بیشتر سخن او (سنا - ثنا) بود و مدحت حق، و بیشتر عمل او طاعت، و بیشتر نظر او در لطایف صنع بود، و قدرت.

www.my-dars.ir

فرستاده - بانگ و فریاد، سوت

سفیر - صفیر

قلم را دانایان مشاطه ملک خوانده اند و (سفیر - صفیر) دل، و سخن تا بی قلم بود چون جان بی کالبد بود.

صیف- سیفصیف- سیف

زراعتی که خواهند می‌کنند و همه زرع ایشان) صیفی- سیفی (بر آن کیش باشد و هیچ آب دیگر نخواهد...

عدد ۶۰ - انگشت بزرگ، دامشصت- شست

خدنگ ناز شکاری ز قید (شصت- شست) برون آ

مباش محو کمان خانه فریب چو بیدل

ج. صورت، نقش‌ها- جشنصور- سور

و به صحبت دوستان و برادران هم مناز، و بر وصال ایشان حریص مباش، که (صور- سور) آن از شیون قاصر است و
اندوه بر شادی راجح.

بلند، رسنده- سوگواریرسا- رثا

در سر آن زلف بی بخت (رسا- رثا) نتوان رسید چاره شبگیر بلندست این ره خوابیده را

باد خنک و رویاننده گلهای، نماد پیام رسانی- نام سرزمنی بلقیسصبا- سبا

مگر کودکی که به بازیچه تیر از هر طرفی می‌انداخت، باد (صبا- سبا) تیر او را به حلقه انگشتی در بگذرانید.

جای حضور، منزل- پرهیزحضر- حذر

پیوستن یاران در (حضر- حذر)، دیدار یکدیگر است و در سفر مکاتبه.
www.my-dars.ir

باغ، گلزار- از اعمال دینیروضه- روزه

آن کس را که گامی در (روضه- روزه) او نهد، گام بر بال فرشتگان نیز به چشم کوچک آید.

ناحیه، محدوده - ناحیه آبریز

حوزه - حوضه

جز گاه طرب چنگ به آهنگ بم و زیر

در (حوزه - حوضه) ملکش تنی از رخمه ننالد

گذاشت، نهادن، برقرار کردن - ادا کردن، انجام دادن

گذاردن - گزاردن

و حالی به مرót آن لایق تر که مكافات آن لازم شمری و زودتر بندهای من ببری و سوالف وحشت را (فروگزاری - فروگذاری)، که این موافقت که میان ما تازه گشت سوابق مناقشت را برداشت و فضیلت وفاداری و شرف (حق گزاری - حق گذاری) بر خرد و رای تو پوشیده نماند.

لغش، خطأ - خواری

زلت - ذلت

یکی از ناموران گفته است: عزلت بدون عین علم (زلت - ذلت) است و بدون زای زهد، علت.

دعای رفع بلا - عوض کردن

تعویذ - تعویض

(تعویذ - تعویض) چین حمایل ابرو چه می کنی؟

خون می چکد ز حلقه چشم رکاب تو

گروه آموزشی صدر

ذرع - زرع

بدین شهر جده نه درخت است و نه (ذرع - زرع)، هرچه به کار آید از رستا آرند و از آنجا تا مکه هفتاد هزار(ذرع - زرع) است.

www.my-dars.ir

ماه اول بهار - رنج و عذاب

آذار - آزار

وجه می می خواهم و مطرب که می گوید رسید

ابر (آذاری - آزاری) برآمد باد نوروزی وزید

ریشه، اصل - پایین رفتن آب دریا

جذر - جز

دریای عمان را عادت است که مقدار ده گز آب ارتفاع گیرد و به تدریج (جذر- جزر) کند و فرو نشستن گیرد تا ده دوازده گز.

مرزی- مرضی

همیشه حق منصور بوده است و باطل مقهور، و ایزد تعالی خاتمت محمود و عاقبت (مرزی- مرضی) و اصحاب صلاح و دیانت و ارباب امانت را ارزانی داشته است.

گمراهی- ج. ظل: سایه‌ها، سایه‌بان- صاف و گوارا

باشد که بعد از این برھیم از (ضلال- ظلال- زلال) خویش می خند زیر لب تو به زیر (ضلال- ظلال- زلال) گل

ضلال- ظلال- زلال

ما را به خویش خوان و بر خویش بار ده
خاموش باش و لب مگشا خواجه غنچه وار

لنگ، شلوار- رخسار، صورت

ازار- عذار

و گویند: کژدم در (ازار- عذار) او آشیان کرده بود!!!

نقض- نغز

اما اکنون محقق گشت بدین دروغ ها که می گوید، و عذر های (نقض- نغز) و دفع های شیرین که می نهد.

شکستن- نیک

آزمندی، طمع- نگاهبانی، نگهبان- بریدن شاخه های زاید چندانکه اندک وقوفی افتاد و فضیلت آن بشناختم به رغبت صادق و (حرص- هرس) غالبا در تعلم آن می کوشیدم.

حرص- حرس- هرس

گوارش- دوراندیشی- شکست و عقبنشینی

هضم- حزم- هزم(هزیمت)

لغت و املا ۱۴۰۱

تهیه و تنظیم

احسان محسنی

هر که در مقدار طعام و شراب خود جانب حزم نگه ندارد و چندان خورد که معده از (هضم- حزم- هزم) آن عاجز آید، او را دشمن خود باید شمرد.

تقدير و حكم الهى، فرمان دادن، قضاوت کردن- جنگ - خوردنی

قضا- غزا- غذا

پس سلطان برفت و به (قضا- غزا- غذا) در آن وقت، به سومنات شد. بیم آن افتاد که شکسته خواهد شد. از (قضا- غزا- غذا) از اسب فرود آمد و به گوشاهی شد و روی به خاک نهاد و آن پیراهن شیخ بر دست گرفت.

طلب شده، خواهش- بلند شده، پدید آمده

خواسته- خاسته

بعد از آن دیدمش زن (خواسته- خاسته) و بیخ نشاطش بريده و گل هوسش پژمریده.

پست، زبون- تیغ

خوار- خار

و عاجز تر ملوک آنست که از عواقب کارها غافل باشد و مهمات ملک را (خوار- خار) دارد ، و هرگاه که حادثه بزرگ افتاد و کار دشوار پیش آید موضع حزم و احتیاط را مهمل گذارد ، و چون فرصت فایت شود و خصم استیلا یافت نزدیکان خود را متهم گرداند و بهر یک حوالت کردن گیرد.

به پیش عارض من گل بود (خار- خوار)

چنان چون (خار- خوار) باشد پیش گل(خار- خوار)

www.my-dars.ir